

Galimas lietus su perkūnija,
kiek vėšiau. Saulė teka — 5:26;
leidžiasi — 8:26.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER
CHICAGO

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by
The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1720 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone Canal 6-4380

Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXIX.

Kaina 5c

Chicago, Ill. šeštadienis, Liepos-July 12 d., 1952

Price 5c

No. 164

EISENHOWERIS-RESPUBLIKONU KANDIDATAS

Atlanto nugalėtojai Darius ir Girėnas

JŲ TRĄGINGAS ŽUVIMAS MINIMAS LIETUVIŲ ĮSEIVI-
JOS CHICAGOJ ŠI SEKMADIENI MARQUETTE PARKE.

LAISVI RINKIMAI R. VOKIETIJOJ - SĄLYGA DIDŽIŲJŲ KONFERENCIJAI

Vakariečių atsakymo nota Sovietų Sąjungai

WASHINGTONAS, D. C. — Amerika, Anglija, Prancūzija savo atsakyme Sovietų Sąjungai dėl jos prisiųstos kovo mėn. notos Vokietijos suvienijimo ir 4 konferencijos klausimu, reikalauja nedelsiant atlikti paruošiamuosius darbus laisviems rinkimams abiejose Vokietijos zonose.

Sovietų Sąjungai sutikus su šiuo reikalavimu, susidarytų prasmę susirinkti keturiems dieniems svarstyti Vokietijos suvienijimą.

Rinkimai po neutralia priežiūra

Vakarų sąjungininkai atmetė sovietų siūlymą, kad rinkimus turėtų prižiūrėti okupacinės valstybės kiekviena savo zonoje, tai yra, kad rinkimus Rytų Vokietijoje darytų Sovietų Sąjunga.

Sąjungininkai siūlo sudaryti stebėtojų organizaciją iš neutralių valstybių, prie kurių esą negalima priskaityti keturių didžiųjų, tai yra ir Sovietų Sąjungos.

Notoj pastebima, kad Vokietijos vyriausybė, kaip laisvų rinkimų išdava, turėtų turėti visiška laisvas rankas, tariantis su 4 okupacinėmis valstybėmis dėl taikos sutarties.

Laukiama daugiau notų

Vakarų sąjungininkai, kad ir sutiko iš principo derėtis su Sovietų Sąjunga, pastatė tokias sąlygas, kurios vargu gali būti Kremliaus priimtoms.

Valstybės departamentas neturįs supratimo, ką į jų notą atsakys sovietai. Spėjama, kad užtruks ilgas laikas, aiškinantis dėl sąlygų, kurių laikantis būtų įmanoma vaisinga keturių didžiųjų konferencija.

Vakariečiai savo notoj be to pastebėjo, kad iš sovietų kenkimo veiksmų Berlyne ir Rytų - Vakarų Vokietijos pasieny nematyti, jog jie iš tikrųjų siektų Vokietijos suvienijimo ir gerų santykių su Vakarais.

LONDONAS. — Ministeris pirmininkas Churchill atsakė į dviejų darbičių, remiančių kvakerių reikalavimą, nutraukti karo veiksmus Korėjoje, užklausimą.

Anglija siekia susitarti Korėjoje geruoju, kalbėjo Churchill. Bet būtų jai didelė nelaimė, jeigu anglų armija atsitrauktų iš Korėjos, kur ji ir laivynas buvo pasiūstę abiem didžiojom partijom sutarus. Dėl to anglai liksių Korėjoje, kol bus laimėta taika.

PAVERGTŲJŲ KRAŠTŲ LAISVŲJŲ KOMITETŲ BENDRADARBIAVIMAS

Vidurio ir Rytų Europos Konferencija

WASHINGTONAS, D. C. — Washingtone veikia pabėgėlių organizacija, vadinama Vidurio ir Rytų Europos Konferencija (Central-Eastern European Conference, sutrumpintai — CEEC). Joje lietuviams atstovauja Lietuvos Pasiuntinybė, talkininkaujama Laisvosios Europos Komiteto Patariamiosios Lietuvių Grupės.

Birželio 19 d. Latvijos pasiuntinybėje Washingtone įvyko šios organizacijos Vyriausiojo Komiteto (General Committee) posėdis, o vėliau tą pačią dieną ir plenumo posėdis.

Komiteto posėdyje apsvarstyti šie klausimai:

Williamsburgo manifestacija

Manifestacija įvertinta kaip pavykusi. Dešimties tautų atstovų pasirašytoji deklaracija susilaukė nemažo spaudos dėmesio ("N. Y. Times" išspausdino ištisą jos tekstą).

Drauge buvo paminėti ir kai kurie nesklaidiniai Laisvosios Europos Komiteto skyrių veikloje.

Nutarta pareikšti NCEF vadovybei padėką už Williamsburgo manifestacijos suorganizavimą, o dėl paminėtų netikslumų pasikalbėti su Laisvosios Europos Komiteto prezidentu adm. H. B. Milleriu. Tam tikslui išrinkta delegacija: pp. Visoianu, J. Slavikas ir V. Sjdžikauskas.

Raudonojo Kryžiaus Draugijų Konferencija Toronto

Liepos mėnesio pabaigoje Toronte šaukiami Raudonojo Kryžiaus Draugijų Konferencija.

Rumunijos Raudonojo Kryžiaus vicepirmininkas N. G. Karnfil paruošė projektą rašto, kuris bus pasiūlytas pasirašyti dešimties komunistų pavergtų Europos kraštų Raudonojo Kryžiaus draugijų pirmininkams ar valdybų nariams.

Lietuvos ir Estijos diplomatiniai atstovai šiame krašte kreipsis į Lietuvos ir Estijos generalinius konsulus Toronte, kad jie palaikytų ryšius su Kanados Raudonojo Kryžium, kuris tą konferenciją organizuoja, ir gautų daugiau duomenų apie konferenciją, jos programą, dalyvius ir kt.

JAV diplomatiniai santykiai su satelinėmis vyriausybėmis

JAV politiniuose sluoksniuose dažnai pasigirsta nuomonių, kad JAV vyriausybė turėtų nutraukti diplomatinis santykius su vadinamomis satelinėmis vyriausybėmis.

Komite buvo iškeltas reikalas apsvarstyti tokių santykių palaikymo ar nutraukimo įtaką pavergtųjų kraštų išlaisvinimo viltims bei pastangoms. Pavesta buv. Rumunijos ministeriui Visoianu parengti referatą, dėstantį motyvus už santykių palaikymą, o buv. Čekijos ambasadoriui Slavikui — už nutraukimą ir daryti išvadas iš klausius abu referatus.

Baltijos valstybių atstovai, nurodantys savo skirtingą padėtį ir domėjimąsi JAV diplomatinio santykių su pačia SSSR problema, pareiškė, kad aktyviai dalyvaus šiose diskusijose.

Nuotikos Europoj

Pilnatos posėdyje, pirmininkaujant Latvijos pasiuntiniui p. Feldmanui, ir priėmus Vyriausiojo Komiteto parengtusius nutarimus, buvo išklaustas če-

kų tautinės tarybos pirmininko p. Osuskio referatas apie politinius nusiuteikimus Europoje, ypač Anglijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje, kur referatas neseniai lankėsi.

Referentas atkreipė dėmesį į tai, kad kitais metais Vokietijoje turintieji įvykti rinkimai gali į valdžią atvesti Schumacherio vadovaujamą socialdemokratų partiją ir galinti susidaryti vokiečių-prancūzų-anglų socialistų koalicija, kuri, jo nuomone, bandytų Europos reikalus tvarkyti visai kita linkme, kuri būtų savotiškas "titoizmas". Siūlyta visų dešimties Vid. ir Rytų Europos kraštų komitetams dėl to būti ypatingai budriems ir vieningiems.

Genocido konvencijos ratifikavimas

Konferencijos svečias prof. Lemkin paskatino ir plenumas nutarė bendru raštu kreiptis į likusių dešimties konvencijos neratifikavusių kraštų vyriausybes, stengiantis įtikinti, kad ir tie kraštai konvenciją ratifikuotų. Tai palengvintų JTO pilnates posėdžiuose iškelti klausimą dėl sovietų vykdomojo genocido.

Baigiamieji darbai SLA seime

CLEVELANDAS. — L. Vasil buvo vienbalsiai perrinktas "Tėvynės" redaktorium, pasiūlius Dr. Grigaičiui ir M. Vaidylai.

Buvo perrinktos nuolatinės komisijos, kaip siūlyta komisijų komiteto. Pakeitimų maža, jei neskaityti, kad į naująją revizijos komisiją įeina Laukaitis, p-lė Mikužūtė ir Arlauskas. Gegužis ir Bučinskas išrinkti į teisių komisiją. Seimas nutarė už darbų, ruošiant ir pravedant seimo konvenciją, išmokėti Laukaitiui ir Vinikui po \$2,000. Kitiems vykdomosios tarybos nariams ir Vitaičiui buvo skirta po \$250, tačiau Dargis, Gugis ir Biežis atsisakė nuo šio atlyginimo.

Nauja vykdomoji taryba nutarė kitą seimą šaukti Wilkes Barre, Pa.

Anglijoje per 20 metų priaugo 10 milijonų

Dabar yra 49 mil. gyventojų

LONDONAS. — Iš praveisto balandžio mėn. smulkaus gyventojų surašymo paaiškėjo, kad per paskutinius 20 metų Anglijoje yra daugiau senų žmonių, daugiau vienišių, ir kad vienas trečdalis šeimų neturi vonios.

1931 metais Anglijoj gyveno 39,952,377 žmonės, šiandien, po 20 metų, 48,840,700, iš kurių 23,416,800 vyrų ir 25,423,900 moterų — tarp jų 10,486,600 netekėjusių, 12,244,900 išteklėjusių, 2,557,110 našlių ir 135,300 išsiskyrusių.

850 LĖKTUVŲ BOMBARDAVO PYONGYANGĄ

DIDŽIAUSIAS PUOLIMAS
PER VISĄ KORĖJOS KARĄ

SEOUL, Korėja. — JT 850 lėktuvų trimis bangomis puolė S. Korėjos sostinės Pyongyango karinius taikinius, versdami padegamasias ir sprogstamasias bombas, bei apšaudydami taikinius raketomis, patrankomis ir kulkosvaidžiais.

Lėktuvai be to bombardavo ir susisiekimo linijas į pietus nuo minėto miesto.

Puolimas laikomas pačiu smarkiausiu per visą Korėjos karą. Jame dalyvavo Amerikos, Anglijos, Pietų Afrikos, Australijos ir Pietinės Korėjos lakūnai.

Pagrindiniai taikiniai buvo gumos ir amunicijos fabrikai, remonto dirbtuvės, karinės būstinės (kiniečių ir šiaurinių korėjiečių). Po paskutinio puolimo pavakary Pyongyang skendo liepsnų ir dūmų jūroj, telegrafuoja AP korespondentas, skri-
dės kartu su lakūnais.

Civiliniai gyventojai buvo seniai JT atsišaukiamai įspėti, kad keltųsi iš miesto, kuris, kaip karinės reikšmės vieta, bus atli-
ty bombarduojamas.

Motina patikėjo sūnaus nekaltumu - tik ne teismas

Anglas šnipas gavo 5 metus

LONDONAS. — Išėjusi iš teismo salės pavirkusi Mrs. Marshall aimanavo: "Anglijoje nėra teisybės".

Jos 24 metų sūnus, William Marshall, užsienio reikalų ministerijos radijo telegrafistas buvo nuteistas 5 m. kalėjimo už valdžios paslapčių išdavimą sovietams.

Teisėjas minėjo keturius atsitikimus, kada Marshall išdavė sovietams paslaptis, bet jos teis-
me nebuvo pakartotos ir visuomenė nesužinojo, kokios tai buvo paslaptys.

Teisėjas nupasakojo visą Marshallo draugavimą su sovietų ambasados antruoju sekretorium Kuznetzovu, su kuriuo Marshall dažnai pietaudavęs geriausiuose restoranuose.

Prieš metus laiko Marshall buvo grįžęs iš Maskvos, kur jis ligi tol tarnavo britų ambasadoje radijo telegrafistu.

Sužeisti 24 belaisviai

PUSAN, Korėja. — Komunistų belaisvių stovykloje Nonsane kilo aršios kovos tarp pačių belaisvių.

Muštynėse dalyvavo 130 belaisvių. 40 belaisvių pasiekė stovyklos sargybas ir paprašė pagalbos. Sargybiniai atstatė tvarką, nepanaudojant nei ginklų, nei ašarinių bombų.

—Steve Nelson, Penssylvanijos komunistų vadas buvo nuteistas 20 metų kalėjimo ne tik už kurstymą visuomenės nuverst Amerikos santvarką, bet ir už atominį paslapčių rinkimą ir išdavimą Sovietų Sąjungai. Jo bendradarbis prof. Joseph Weinberg iš Kalifornijos taip pat apkaltintas.

SMŪGIS TAFTO IZOLIACIONIZMUI

Karo didvyrio pirmieji laimėjimai politikoj

CHICAGA. — Respublikonų konvencijos penktadienio priešpietiniame posėdy iš pirmo balsavimo partijos kandidatu į prezidentus buvo išrinktas generolas Dwight D. Eisenhower.

Dwight D. Eisenhower su savo vaikais Chicagoje. Respublikonų partijos nacionalinė konvencija Eisenhowerį nominavo kandidatu į JAV prezidentus.

Vėliausios žinios

—Illinois gub. Stevenson, galimas demokratų kandidatas, sako, kad demokratų kandidatas laimės rinkimus, nežiūrint, kad teks kovoti ir su tokiu populiariu respublikonų kandidatu kaip gen. Eisenhoweriu.

—John Foster Dulles, buvęs Valstybės departamento patarėjas, pareiškė savo norą būti Valstybės sekretoriumi, jei respublikonai laimėtų rinkimus.

—Aviacijos kapitonas Renard Haywood iš Ellington bazės, nušovė gailėtingą seserį Carrol Cooper ir du ligoninės sargus, norėjusius jai padėti. Po to nelaimingai įsimylėjęs kapitonas pats nusišovė.

—Elliot Roosevelt, mirusio prezidento sūnus, pasisakė remiantis gen. Eisenhowerį, kovojant jam lapkričio mėnesį su demokratų kandidatu.

—Plieno kompanijos atnaujinimo derybas su unija baigti 42 dienų senumo streiką.

—Rugsėjo mėnesį bus pašaukta ir kariuomenė 355 gydytojais ir 90 dentistų.

—Japonijoj per negirdėto stiprumo liūtis žuvo 28 žmonės, neskaitant milijoninių mėsdiaginių noustolių.

—Prancūzijos ginčas su Vokietija dėl Saaro yra didžiausia kliūtis geram sugyvenimui, pareiškė JAV vyr. komisaras P. Vokietijoj John McCloy.

—Italijos policija vėl užtiko Napoly didelius kiekius paslėptų ginklų ir suėmė 31 žmogų.

Draudžia vilioti nepilnamečius

PHOENIX, Ariz. — 28 metų išsiskyrusi Mrs. Virginia Le Tournau ir 17 metų gimnazistas James E. Sherwin, abu iš Birbanko, Calif., buvo po 7 savaičių persekiojimo pagauti ir padėti į kalėjimą.

Mrs. Le Tournau, kuri kaltinama už nepilnamečių viliojimą, pareiškė, kad kasdien galima užtikti žinių apie 60 metų senų vedybas su 16-metėmis, bet niekas jų nepersekioja. Ji ir jos mylimasis esą pasiryžę kovoti teisme už jų teisę mylėti.

Balsavimui baigiantis pasirodė, kad generolui trūksta 9 balsų iki reikalingos daugumos (604), ir tuojau Minnesotos delegacija, pagal iš anksto susitarimą tarp Eisenhowerio ir Stasseno, savo 19 balsus, skirtus Stasseniui, perleido Eisenhoweriui.

Eisenhoweris surinko 614 balsų, sen. Taft 502, Warren 81, gen. MacArthur 10 ir Stassen 1 (atidavus balsus Eisenhoweriui).

Po to ir kitos delegacijos ėmė keisti savo balsus, vis daugiau sudėdamos už Eisenhowerį. Galutinė išvadą buvo nustatyta: už Eisenhowerį 845, už Taftą 280, Warreną 77 ir MacArthurą 4.

Ike — Taft spaudžia rankas

Paašikėjus balsavimo rezultatais, gen. Eisenhoweris nuvyko iš savo būstinės Blackstone viešbuty pas sen. Taftą. C. Hil-ton viešbuty ir paspaudė ranką.

Sen. Taftas, pasveikinęs generolą pergale, pažadėjo savo paramą jo tolimesnėi kovoj už Baltuosius Rūmus. Respublikonai dabar stengiasi užgydyti vildaus žaizdas ir likviduoti iškilusius vaidus konvencijos metu, kad vieningomis jėgomis, turėdami savo priešakį populiarią antrojo pasaulinio karo didvyrį, nugalėtų demokratų partiją lapkričio mėnesį.

Išrenkanti ir kandidatus Eisenhowerį, neorganizuotą ir neregistruotą respublikoną, buvo suduotas didelis smūgis Taftui ir jo konservatyviškajam izoliacionistiniam sparnui. Tafto karejera artėja savo pabaigai. Nauji laikai reikalauja naujų vadų.

Londonas-Tokijas per 27 valandas

TOKIJAS. — Anglų spausminis keleivinis lėktuvas "Comet" savo bandomąją kelionę iš Londono į Tokiją atliko per 27 val. 22 minutes.

Atstumas tarp šių dviejų miestų (oro linija) lygus 10,404 km. Lėktuvas praskrido ši kelią vidutinišku greičiu 380 m. per valandą.

GARSUSIS ZEMAICIŲ DEDŽIOTOJAS JUOZAPAVIČIUS

Kartą mano dėdė, kuris buvo gimęs dar pradžioje 19 šimtmečio ir lankęs Vilniaus universitetą, tarp kitų anų laikų nuotykių, papasakojo ir tokį atsitikimą:

Kartą ruošė medžioklę. Iš Maskvos buvo atvykę keletas karališkiųjų medžiotojų. Medžioklės išvakarėse, svečiams beužiant, atėję eigučiai ir pranešė, kad miške, kur ryt turi medžioti, prie laužo nakvojas būrys vyrų. Svečiai, būdami jau įsikaušę (o tokiems drąsos ir noro nuotykių patirti netrūks), sumanę visi tuoj, nakties metu, vykti miškan.

Miške, kaip buvo sakyta, radę degantį laužą. Prie jo vyresnio amžiaus vyras budėjęs ir rūkęs pypkę, o keletas kitų gulėję ir miegoję. Atvykusieji budintį užklause, kas jie ir ką čia veikia? Bet tuo momentu pašokę miegojusieji ir šautuvų vamzdžius nupreipę į atvykusius. Šiuos apėmusi baimė ir girtumas išlėkęs, bet griežtis už ginklų buvęs per vėlu. Budėjęs iš lengvo iškrates iš pypkės pelenus ir savo ruožtu užklause atvykusiuji:

—O kas, sveiki būsite, kad drįstate naktimis trankytis žemaitijos giriose?

—Mes karališkieji medžiotojai, — atsakęs vienas iš maskviškių.

—O mes žemaitiškieji medžiotojai, — atsakęs vis tas pats, kimšdamas pypkės tabaką. — Tai jūs mokate ir šaudyti, — su pašaipą vėl užklause pypkorius?

—Galime pamėginti, — atšovęs išdidžiai maskviškis.

—Bet ne už dyką, — atsakęs lakoniškai žemaitis.

—Taip, taip, — patvirtinęs maskviškis, — tai turi būti padori suma pinigų.

—Verta medžiotojų, — atsi-
kirto žemaitis.

—Katra pusė deda po šimtinę, — norėdamas nustebinti žemaičius, pasakė atvykėlis.

—Ne, — juokdamosi atsakė žemaitis, — mažiausiai po penketą šimtinių. Ir patsai išsitraukęs makšną atskaitė siulomą sumą ir sudėjo kepurėn. Šie persižvelgę ir padėję tiek pat kepurėn. Žemaitis numėgęs kepurę su pinigais atokiau ir padėjęs ant žemės, sakėdamas:

—Pinigai priklauso laimėto-
jui. Jei kas mėgins pasiimti ne-
teisėtai, gaus švino į kaktą.

Ir tik dabar vyrai nuleidę šautuvus, budėjusiam davus ženklą.

Atvykusieji pasiūlę sąlygas, šauti iš tam tikro nuotolio į aukštinę 10 rublių monetą, bet tas patsai žemaitis tikėtai nusi-
juokęs, sakėdamas:

—Mums bus gėda su jumis rungtis, jei jūs tik tiek galite. Aš siūlau iššaudyti sagas iš švarko, kuriuo žmogus stovės apsisivilkęs. Aš sutinku iš eilės tris sagas iššauti, kas iš atvykusių sutinka man šaunant pas-
stovėti?

Tokio neatsirado. Tada žemaitis paprašė iš atvykusiųjų duoti bent apsiaustą ir paėmęs apvilko vieną iš savo draugų. Šis atsisojęs prie laužo šonu į šaulį. Trys šūviai ir trys ap-
siausto sagos subyrėjo.

—Na, dabar pamėginkite, po-
nai, likusias iššaudyti, — grą-
žindamas apsiaustą, pasakė žemaitis, — tik iš tamstiškių tu-
rės ir apsiaustą apsisivilkę sto-
vėti: mano vyrai nesusitiks.

Iš atvykusių nors ir geri šau-
liai buvo, bet niekas nesutiko
pasiūlymo mėginti, prisipažino
pralaimėję.

—Ar visi taip šaudote, — po
visko paklausė vienas maskviš-
kių?

—Neblogai šaudome visi, bet
ši triukšą galiu tik aš padaryti,
— prisipažino žemaitis.

Po to visi susibičiuliavo ir
pargarmėjo urėdijon, o kitą
dieną prasidėjusiom medžioklėn
buvo pakviesti ir žemaičiai. Iš-
vykdami karališkieji medžioto-
jai buvo jau geri bičiuliai su
žemaičiais, o to pypkoriaus, ku-
ris laimėjo penkšimtę, užsirašė
net adresą: tai buvo nuo žem.
Kalvarijos nusigynęs bajoras,
kuris didžiąją dalį gyvenimo
praleisdavo medžiodamas, Juo-
zapavičius.

Kai išsiskirstė, tai šį nuotyki
visi ir užmiršo. Praėjo daugiau-
nei metai, kai sykį būrys kazo-
kų sugarmėjo Juozapavičiaus
kieman. Atėmė jo šautuvą ir jį
patį suėmė išsivežė. Visi skaitė
jį žuvusiu.

Bet jam nieko blogo neatsi-
tikio. Jis buvo nugabentas Mas-
kvon ir net pačiam carui prista-
tytas. Šis jį meiliai apklausinėjo
ir pažadėjo dovanų, jei tas pa-
kartos jo ir viso dvaro akivaiz-
doje, ką pasakojo matę savo
akimis parvykę karališkieji me-
džiotojai. Juozapavičius sutikęs,
tik paprašęs dviejų dalykų: savo
šautuvo ir vyro, kuris nedrebė-
tų. Paskirtą dieną caro ir visų
didžiųjų akivaizdoje pakarto-
jė tą patį, ką ir miške, laimė-
damas penkšimtį. Už tai ca-
ras jam dovanavo Tulsko gink-
lų dirbtuvėse pagamintą šautu-
vą su specialiu caro įrašu, ke-
letą valakų žemės su amžina
pavelda ir laisvą nuo visų mo-
kėsių bei prievolių ir karališ-
kojo medžiotojo titulą. Už tai
turėjo visada vykti, kai kara-
lius ruošdavo medžioklę, ir visą
laiką turėdavo stovėti šalia caro.
Tik buvęs jam sunkiausia, kad
galėjęs tik tada šauti žvėrį, kai
caras nepataikydavęs.

Taip šis dėdės pasakomijas
dar mažam man esant, gal būt,
ir būtų likęs užmirštas, jei sykį
būdamas Sedoje pas p. Pacevi-
čienę nebūčiau susidomėjęs la-
bai sena, dar iš pirmųjų, kai
ne ant popieriaus, bet varinės
plokštelės buvo fotografija nuo
negatyvo kopijuojama, nuotrau-
ka. Nuo laiko fotografija buvo
pageltusi ir tik matėsi, kad vy-
ras stovi su šautuvu. Man pa-
prašius nuotrauką atiduoti mu-
ziejui, savininkė (jau buvo per
90 metų senutė) atsakė, kad tai
jos giminaičio, garsaus žemai-
čių medžiotojo Juozapavičiaus
nuotrauka, o šautuvą, kurį tu-
ri, caro dovana. Ji man papa-
sakojo, koksai jis būvęs patrio-
tas ir jo labai bilodavę visi apy-
linkėje buvę rusų valdininkai,
net pats gubernatorius, nes me-
džioklėje galėdavęs laisvai vis-
ką išpasakoti carui, kas darosi,
gero ar blogo Lietuvoje. Cha-
rakteringas buvęs jo bruožas—

Policija suvaldo komunistų demonstrantą Londono aerodrome, kur atvyko generolas Matthew B. Ridgway. Kai lėktuvas atsikri-
do, tai apie 30 komunistų puolė ir aerodromą ir pradėjo mėtyti lapelius.

neleisdavęs rusų valdininkams
įvažiuoti jo kieman: turėdavę
arklį prisirišti prie tvoros, už-
vartų, ir pėsti įeiti per kiemą
pas jį.

Senutei pasakojant apie jį,
prisiminė ir dėdės pasakojimas,
kurį laikiau už pasaką, bet pa-
sirodė buvus tikra tiesa. Vėliau
jo gyvenamoje vietoje aš rinkau
iš vietinių apie jį žinias. Pasi-
rodė, kad gautoji iš caro žemė
buvo apie 3 kiln. nuo žem.
Kalvarijos, Plungės link. Jisai
mirė bevaikis. Ukis liko žmo-
nui, kuri ištekojo už Gydros,
buvusio dominikonų vienuoly-
no paskutinio perdtinio gim-
nazičio. Ji jau buvo sena ir su
antru vyru nebeturėjo vaikų.
Po jos mirties Gydra vedė iš
šarnalės kaimo ūkininko Anta-
no Mačernio dukrą (prie Sedos
žuvusio partizano Mačernio ir
vokiečių sušaudyto K. Mačernio
fikrą seserį). Su ja Gydra susi-
laukė sūnaus ir vėliau dukros.

Bet ir ji, Mačernytė, jauna mirė,
o netrukus ir jis patsai. Ir taip
Juozapavičiaus iš caro ūkis per-
ėjo į svetimos giminės rankas,
o apie jį liko apylinkėje tik ši
tikrovės pasaka, jau vietinių
skaitoma legenda.

Ieškojau to šautuvo su caro
įrašu. Pasirodo, dar Gydros tu-
rėta, bet 1918 m. pradžioje apy-
linkėje siaučiant bolševikams,
šautuvą patekęs į jų rankas.
Taip jis ir dingio.

—P. Abelkis.

AVONDALE
Savings & Loan Ass'n
Start on the Road to Security
Open a Savings Account Here
Each account insured up to
\$10,000 by Federal Savings and
Loan Insurance Corporation.
2965 MILWAUKEE AVENUE
Dickens 2-7700
CHICAGO, ILL.

Nepatenkinti civilinėmis teisėmis

Respublikonų partijos konven-
cijoje per 2 minutes priimta
partijos platforma. Joje įtrauk-
tas ir civilinių teisių saugojimo
skyrius. Pabrėžiama, kad atski-
ros valstybės turėtų daugiau dė-
mesio skirti v.sų piliečių civili-
nėms teisėms ginti.

Kai buvo platforma skaitoma,
konferencijos dalyviai abeingai
klausėsi. Tik vieną kartą buvo
suplota, kai buvo perskaityta,
jog partija kovosianti prieš

bendrojo sveikatos draudimo
įvedimą.

Po platformos priėmimo Ame-
rican Council on Human Rights
direktorius Hendersen pareiškė,
jog civilinės teisės platformoje
visai nepatenkinamai ginamos.
Milijonai negrų būsią atstumti
nuo respublikonų. Keli demokra-
tų vadai sako, jog respublikonų
civilinių teisių platforma įduo-
sianti demokratams stiprų gink-
lą į rankas. Demokratai pradė-
sį vartyti plačią propagandą už
priėmimą federalinių nuostatų
prieš diskriminaciją ir civilinių
teisių varžymą.

NAUJA KRAUTUVĖ IR KNYGYNAS

Gausite geromis sąlygomis šveicariškų ir kitokių laikrodžių,
rašomų mašinelių, lietuviškais ir kitokiais raidynais, įvai-
riausių lietuviškų knygų ir meno kūrinių. Dovanų pasirinki-
mas nepaprastai didelis. Patyrę specialistai taiso laikro-
džius ir rašomas mašinėles. Prieš perkant, pasiteiraukite
kainų telefonu arba patys pirmą apsilankykite pas

J. KARVELI

3249 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois
Telefonas: DANUBE 6-1136

"Mes Radome
Geriausią Vietą
TAUPYMU!"

TAIP SAKO SUVIRŠ 10,000 taupy-
tojų, kurie pasirinko District Sav-
ings bendrovę... Kur kiekviena
sąskaita yra apdrausta iki \$10,000.
ir kur sutaupos neša aukštą divi-
dendą...

District Savings
and Loan Association

3236 S. Halsted St., Chicago 8

"If You Must Dash"

call the

FLASH CAB CO.

Chicago's First Radio
Dispatched Cabs.

We have a car within
minutes of your door
at all times.

24 HOUR SERVICE

Operator 50 for
EMERGENCY CALLS
Phone:

LONGBEACH 1-1444

KAZYS ČESNAUSKAS

GENERAL CONTRACTOR

Statau naujus namus ir
atlieku visokius namų
remontus.

Darbas garantuotas.

Telefonas:

LAFAYETTE 3-3306

Skambinti nuo 6 iki 9 val. vak.

TIRES - TUBES

Goodyear ir kitos padangos.

Willard Batteries

Seat Covers

Lengvais išmokėjimais.

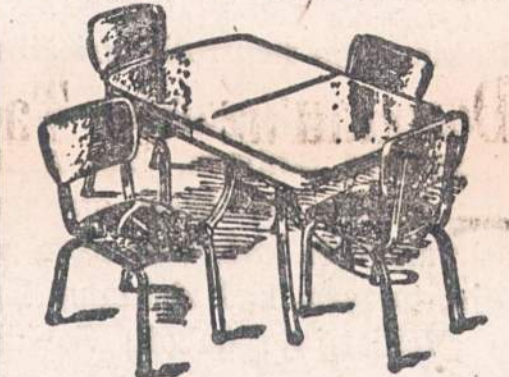
BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

CHRYSLER - PLYMOUTH
DEALER

4030 Archer Avenue

Tel.: VIRGINIA 7-1515

Lietuvių Krautuvėje Didelis Pasirinkimas

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skal-
biamos mašinos, lovos, matrasai,
kilimai. Radijo, televizijos setai,
baldai vaikams.

Žemos kainos, lengvi išmokėjimai,
tuojau pristatoma.
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.

2310 W. Roosevelt Rd.
SEELY 3-4711

NAUJA GYDUOLE

Alexander's Nauja
Maistinga Gyduolė
yra mišiny riešutų,
uogu, šaknų ir lapų;
ji yra vartojama nuo
visokių nervų ligų ir
nervinių galvos skau-
dėjimų, nuo šalčių ir
lytiško silpnumo, gre-
to pavargimo, gera
nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių
vidurių nesveikimų — išverminges
maistas ir stimuliuojantis tonikas.
Nežiūrint kokia liga sirgtumėt, šitama
mišinys yra pastiprinimui. Vartojama
arbatos formoje. Svoras \$5.00, purš
svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00.

Pristačiusiam į namus.
ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penkta-
dienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeš-
tadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki
8:00 valandos vakaro

LIETUVIŠKOS VAKARUSKOS

Tel. HEMLOCK 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST.

Chicago 29, Illinois

Garsinkitės "N-nose"

Keep the **CANDIDATES** at your elbow

... with the **NEW**

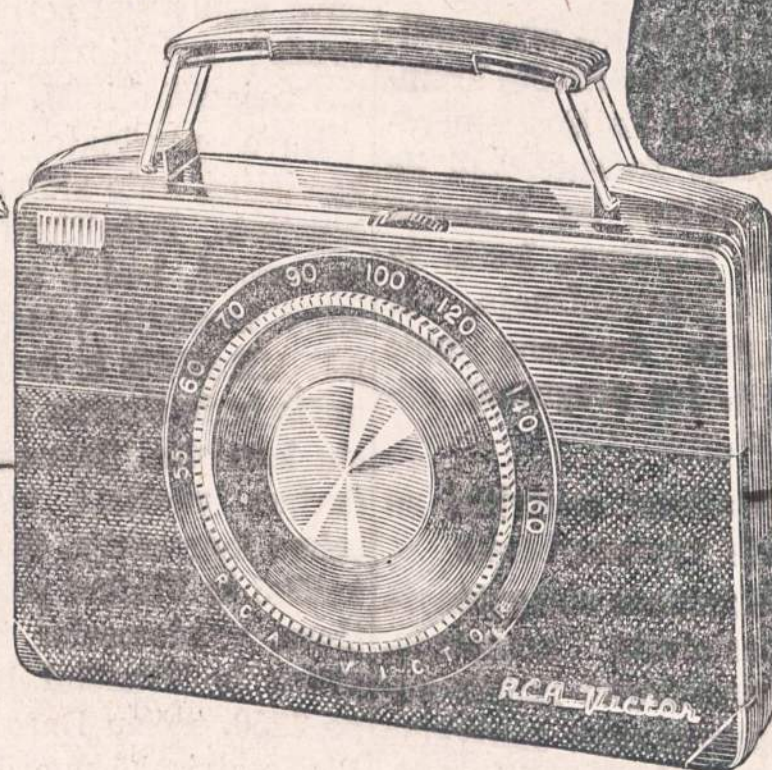
RCA VICTOR Super "Personal" Radio

NEW BATTERY-
LIFE SAVER SWITCH

When you're in strong signal areas where you
don't need the full power of the batteries,
simply push the switch to the SAVE position.
This drastically reduces battery drain... gives
you up to 30% more battery life!

The RCA Victor Super "Personal" Radio
(Model 2B400) A new, powerful, book-size
portable with room-size volume. Plays instan-
tly! Weighs only 3 1/4 pounds with batteries.
Comes in slate gray, raven
black, antique ivory, laurel
green, coffee tan, and wine red.

\$29.95

Plays 10 TIMES LONGER!

Imagine! On one set of batteries, this compact instrument will
play ten times longer than any portable its size! That means
lower operating cost... more battery life per dollar!

Powerful NEW Batteries!

The new Super "Personal" radio uses revolutionary RCA bal-
anced-life batteries, newly designed to bring you many extra
listening hours. The tiny "A" batteries last as long as the powerful
"B" battery... that's balanced-life! See the Super "Personal"
radio and the new RCA balanced-life batteries today.

The RCA Victor "Globe Trot-
ter" Standard (Model PX600)
Three-way portable perform-
ance—AC, DC, and battery.
Exceptional power and sensi-
tivity. Has "Golden Throat"
tone system. De-
signed in beauti-
ful blue plastic.

\$39.95

AMERICAN FURNITURE AND RADIO STORES

1523 N. Milwaukee Ave. HUMBOLDT 6-5000

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

CITIZENS FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

UŽTIKRINTAS SAUGUMAS... Taip pat 2 1/2% dabartinis
dividendas, mokamas kas pusmetį.

PASKOLOS ANT NAMŲ ŽEMOMIS RATOMIS.

Greitas patarnavimas — Ilgalaiškės paskolos.

Galite taip pat taupyti, savo parankumui, pašto patarnavimu
Pradėkit sąskaitą šiandien. Būkit taupūs—taupykit ateičiai.

CITIZENS FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1542 Halsted St. • Chicago Heights, Ill.
Telef.: SKYLINE 4-4700

Vasario 16 Gimnazija Turi Gyvuoti!

Sužuko 800 tautiečių užjūriuose

"Sėkmės ir ištvermės! Tamsų pastangas ištikimi Lietuviai labai vertina!"

Ivertindami Gimnazijos milžinišką ryžtą auklėti jaunuosius kad ir sunkiausiose sąlygose lietuviškoje dvasioje, nutarėme materialiai remti tą didelį darbą...

Mielas Direktoriau, ne kieno kito, bet mūsų šventą pareigą rūpintis savais broliais ir seserimis, patekusiais į skurdą ir vargą!...

Jūsų atsišaukimą girdėjome, sąlygas pilnai suprantame, daugeliui iš mūsų jos išgyventos, ryžtamės ateiti Jums į pagalbą, su savo kuklia parama: imamės išlaikyti vieną Jūsų auklėtinį!...

Malonu girdėti, kad nors ir sunkiomis sąlygomis, Jums užtenka ryžto brandinti mūsų jaunimą sunkiems ateities uždaviniams...

Jūsų S. O. S. šauksmas gelbėti Vasario 16 Gimnaziją, neliko neišgirstas ir tolimoje Australijos žemėje, ryžomės išlaikyti vieną mokinį...

Be kodėl, sakysite, vis ten Jums lemia ganytis toje Vokietijoje? Kam skursti ir bijoti dėl neiškaus rytojaus? Argi nevirsta pasiryžimu tokia labai paprasta mintis: imti ir perkelti visą gimnaziją, kaip ji yra, į

JAV?... Jūs man atleiskite už mano išsvajotas mintis. Bet kai aš su jomis susigvenau, tai man atrodo, kad nieko realio nėra, kad jus permesti per okeaną..."

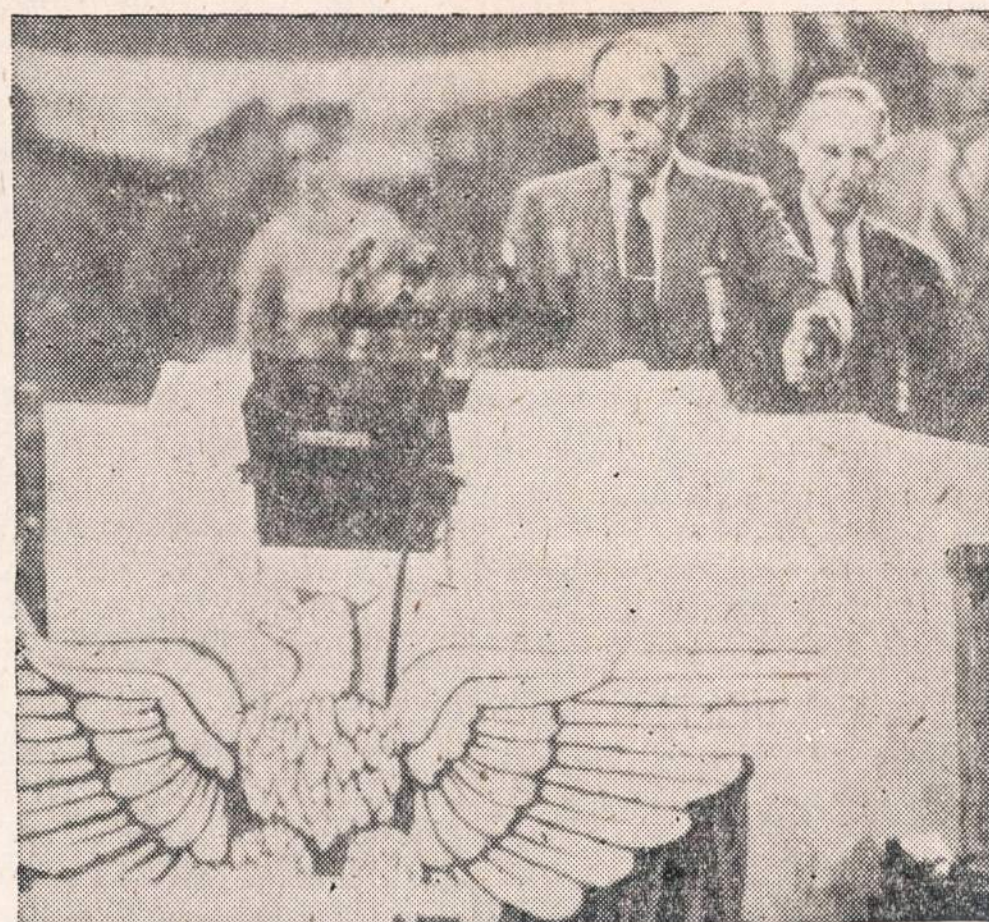
Tokiais ir panašiais jautriais žodžiais atsiliepė tautiečiai užjūriuose į Vasario 16 Gimnazijos atsišaukimą padėti jai. Jau 41-ame rėmėjų būrelyje susipietė apie 800 tautiečių, kurie sužuko: "Vasario 16 Gimnazija turi gyvuoti! Mes remsimė ją, o mūsų pavyzdžiu paseks ir daugelis kitų! Savo kūriniui, pasaulio lietuvių pasididžiavimui, neleisime pražūti!... Tik tuo tarpu ištvermės! Laikykis, mes skubame Jums padėti!..."

Čia skelbiame tolimesnį sąrašą tų, kurie jau susiorganizavo į būrelius ir apsiėmė išlaikyti po vieną mokinį, siųsdami Gimnazijai kas mėnuo po 20 dolerių, nes tiek Gimnazijai atsieina vieno mokinio išlaikymas.

Rėmėjų būrelių sąrašas Nr. 7:

35-tas iš eilės Rėmėjų Būrelis Baltimore, c. o. Mrs. *Emilija Silgalienė*, 1251 James Street, Baltimore 23, Md., USA. Išlaiko IV kl. mok. *Laniaską Anzelmą* nuo 1.7.1952.

36-tas Rėmėjų Būrelis Oma-

Guy Gabrielson, Respublikonų partijos nacionalio komiteto pirmininkas, atidaro konvenciją Chicagoje. Kairėje yra William H. Mylander, nacionalio komiteto pirmininko padėjėjas.

ha c. o. Mr. Juozas Narkevicius, 3423 So. "U" St., Omaha 7, Nebr., USA. Išlaiko V kl. mok. *Masaitį Joną* nuo 1.7.1952.

37-tas Rėmėjų Būrelis Brockton, c. o. Mr. P. Mažeika, 22 Brett St., Brockton, Mass., USA. Išlaiko V kl. mok. *Mariūną Rimą* nuo 1.7.1952.

38-tas Brocktono "Lietuvių Taryba" c. o. Mr. P. Mažeika, 22 Brett St., Brockton, Mass., USA. Išlaiko V kl. mok. *Juraškaitę Elę*, nuo 1.7.1952.

39-tas Rėmėjų Būrelis Kenosha, c. o. Mr. Aleksas Lauraitis 5128—25th Ave., Kenosha, Wis. USA. Išlaiko V kl. mok. *Nikeitę Astridą* nuo 1.7.1952.

40-tas Detroito Moterų Šalpos Dr-jos c. o. Mrs. Zita Rudvalis, 2351 Ferris Ave., Detroit 9, Mich., USA. Išlaiko *Jurkūtaitytę Zelmą*, II kl. mok., nuo 1.6.1952.

41-mas Rėmėjų Būrelis Baltimore c. o. Mrs. *Eug. Bogutienė*, 635 W. Lombard St., Baltimore 1, Md., USA. Išlaiko III kl. mok. *Hutopaitę Eleną* nuo 1.7.1952.

Jau netoli pusės mokinių turi užtikrintą išlaikymą, o kiti 71 dar neturi.

Tai iš ko gi tie neturintieji globėjų dabar išlaikomi? Ar nekylo pavydo, ir nesusidaro išlaikymo skirtumų tarp turinčių globėjus ir neturinčių? Neretai klausia rėmėjai savo laiškuose.

Ir turintieji ir neturintieji globėjų, visi iš bendro katilo maitinami, vienodai gaunami draubūziais apdovanojami, tuose pačiuose kambariuose miega, tose pačiose klasėse mokosi. Čia nėra išrinktųjų ir apleistųjų. Visi lygūs. Už globotinius siunčiami rėmėjų būrelių pinigai (po 20 dol.) visi sudedami į vieną bendrą Gimnazijos kasą ir, iš tos kasos naudojami vienodai visiems mokiniams aprūpinti. Globotiniai iš tų 20 dol. negauna į rankas nė vieno cento. Jie skirti ne jiems asmeniškai, bet Gimnazijai, kuri už tuos pinigus turi visus mokinius išlaikyti ir mokyti.

Tačiau, jei ateitų kartais tokia nelemta diena, kad reikėtų siaurintis, tai tas tekstų padaryti į globėjų neturinčių mokinių sąskaitą, pvz. bent dalį jų atleidžiant iš bendrabučio ir panašiai.

Taigi, kol ne visi mokiniai turi globėjus, mokančius Gimnazijai už jų išlaikymą, gaunamieji pinigai naudojami visiems mokiniams išlaikyti. Savime suprantama, tų pinigų dar toli neužtenka, Gimnazija sunaudoja tam reikalui ir visas kitas atsiumčiamas nereguliuojamas aukas, pasidarė jau ir skolų, bet, matydama vis didėjančią tautiečių paramą, didėjančią rėmėjų būrelių skaičių, stengiasi visomis priemonėmis išlaikyti iki, visiems mokiniams bus užtikrintas išlaikymas. O tada ir mokinių būklė, aprūpinimas ir maitinimas pagerės. Tuo tarpu tenka dalintis visais tuo, kas turima ir gaunama, tenka susispausti, bet tai nėra nepakeliamas, matant, kad randas vis nauji rėmėjų būreliai ir vis tvirtesnį pagrindą sudaro Gimnazijai išlaikyti.

Siunčiant pinigus ir susirašinėjant prašome visad žymėti būrelio eilės numerį ir adresuoti šiaip:

"An das Litauische Gymnasium, (23) Diepholz-Flugplatz Block Nr. 7, GERMANY".
Dėkinga visiems rėmėjams
Vasario 16 Gimnazija
Diepholze.

Detroit, Mich.

J. A. V. Nepriklausomybės šventės minėjimas per radiją
Liepos 5 d. per WJLB stotį ALB R. Klubo valandėlės programoje buvo gražiai paminėta JAV Nepriklausomybės šventė.

ALB Klubu valdybos narys Alfonsas Ziedas vaizdžiai nušvietė aplinkybes, kuriomis buvo pasiektas šios didžios šalies laisvės ir nepriklausomybės. Jis iškėlė didžiulius nuopelnus pirmojo prezidento George Washington'o ir kitų po jo buvusių prezidentų. Prelegentas pažymėjo, kad J. A. V. konstitucijoj atsispindi visų amžių revoliucinių žmonių laisvės sąjūdžių dorinės ir teisinės minties laimėjimai. Baigdamas išreiškė viltį, kad JAV pašalins baisiąją grėsmę savo šaliai ir visos žmonijos laisvei.

Po jo, išsamų žodį tarė anglų kalba Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubo pirmininkė Helen Rauby.

Minėjimas buvo baigtas JAV himnu.

Senatoriaus H. Ferguson ir gubernatoriaus G. Mennen Williams laišakai Amer. Lietuvių Balso R. Klubui

Senatorius H. Ferguson buvo pakviestas klubo dalyvauti baisiojo birželio trėmimų minėjime per radiją. Negaudamas dalyvauti, atsiuntė laišką, kuris buvo perskaitytas liepos 5 d. radijo programoje. Senatorius labai palankiai nušvietė Lietuvos politinę būklę atgavus Lietuvai laisvę ir netekus jos. Pareiškė tvirtą įsitikinimą, kad lietuvių tauta nugalės didžius

sunkumus, nes jos dvasia yra gyva ir noras atgauti laisvę — didelis. Tai pasiekti jai neteksia ilgai laukti.

Taip pat buvo prisiuntęs laišką klubui ir Michigan gubernatoriui G. Mennen Williams, kuris pareiškė geriausius linkėjimus mūsų tautai.

Paminėtas
A. a. Dr. Jonikaitis

ALB R. Klubu valandėlės programos metu buvo paminėtas mūsų tautai nusipelnęs Dr. Jonikaitis, 1942 metais birželio 30 d. miręs Detroito.

V.

Užgniaužė šmeižiamąją literatūrą

Respublikonų konvencijoj buvo pasirodžiusių eilė brošiūrų ir lapelių, kurie nukreipti prieš žydus ir gen. Eisenhowerį. Tačiau šis manevras buvo laiku Chicago policijos pastebėtas ir užgniaužtas. Literatūra buvo atsiųsta į įvairių krašto vietų.

Ateina demokratų eilė

Sakoma, kad demokratai "perims Chicago" dar tuo metu, kai respublikonų konvencijos delegatai dar nebus spėję išsiskirstyti.

Demokratų partijos krašto komiteto narys Arvey jau kitos savaitės pradžioje žada sušaukti Illinois demokratų delegaciją į Chicago vadų pasitarimams. Ypač esą svarbu išsiaiškinti, "kur stovi Stevenonas, demokratų sūnus favoritas".

Demokratų konvencija kandidatui į JAV prezidentus nominuoti prasideda International Amphitheatre (42 ir Halsted) liepos 21 d.

DIDINA SVEIKATOS TARYBĄ

Nutarta Chicagos sveikatos tarybą decentralizuoti. Ta proga meras paskyrė į ją du naujus narius: Dr. Moore, žinomą patologistą, buv. Chicago Medical Society pirmininką, ir Dr. Goldsmith, Jewish Federation of Chicago direktorių.

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE

2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL.

47th St. IAF 3-1083

SAVINGS & LOAN ASS'N

INSURED UP TO \$10,000

3% ON SAVINGS

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

PROGRESS FURNITURE CO. KRAUTUVĖ

Atsisveikina ir Apleidžia Bridgeportą

Šiuo įvykiu pareiškia didžiausią padėką visiems šios lietuvių Bendrovės rėmėjams, prieteliams, draugams ir draugėms, kurie supratote įvertinti teisingą, nuoširdų ir tikrai lietuvišką brolišką visuomenės labai pasiaukojimą.

Ačiū visiems, kurie bėgyje 20 metų šiame trobesyje mus lankėte, rėmėte visais būdais ir davėte mums progos teikti patarnavimą, pateikti tikras prekes už teisingas kainas, nuoširdų patarnavimą jų įrengimui. Mes priiminėjome kas mėnesį tūkstančius Jūsų sąskaitų — gaso, elektros, Raudonojo ir Mėlynojo Kryžiaus apdraudimo mokesčius; vandens sąskaitas be ekstra mokesčio; išrašydami pinigų persiuntimo money orderius į visas pasaulio dalis. Mums labai sunku buvo pareikšti savo tautiečiams, ypač čia neseniai atvykusiems, kad mes negalime toliau testuoti šio patarnavimo, kad kiti to nepasitarnaus mūsų tautiečiams, nes jie nemoka mūsų kalbos ir nepažįsta mūsų senučių ir senelių būdo. Mes to negalėjome išvengti. Mes per išstus metus stengėmės prieiti prie išeities su namo savininku atnaujinti sutartį, kad mes čia galėtumėm pasilikti testuoti visuomenei patarnavimą kiek galint ekonomiškiausiu būdu. Štai atsiranda ypata ar kita — duoda daug didesnį pasiūlymą, apiperka šį namą ir priverčia mus skubiai jį apleisti. Mes labai dėkingi savo prieteliams, kurie ant pirmo pranešimo išgirdo mus, kad mes kuo greičiausiai turime apleisti šį namą. O kito išėjimo nebuvo, kaip tik paskelbti tikrai istorinį išpardavimą neatsižvelgiant į didžiausius kainų numažinimus ir nuostolius. Išpardavimas ėjo gerai ir pavyko sėkmingai sumažinti prekes už ką dar sykį tariame didžiausią padėką visiems, kurie prisidėjo prie šio pirmo ir netikėto įvykio mūsų biznio istorijoje.

KAS LIEKA PROGRESS LIETUVIŲ BENDROVEI VEIKTI TOLIAU

Šios įstaigos vedėjai pilnai patyrė ir energingi lietuviai yra pilnai pasiryžę teikti savo tautiečiams lygiai taip ir dar geresnį visuomenei patarnavimą. Trumpu laiku bus viskas sutvarkyta, nekuriuos prekės iš Halsted krautuvės bus patalpintos sandėliuose (warehouse), kitos bus užpildytos Progress Krautuvės nuosavame name, 4181-83 Archer Ave., Brighton Parke. Ši erdvi, moderniška ir pilna gražiausių ir parinkčiausių prekių, užpildys kiekvieno lietuvių, kaip Chicagos, taip ir apylinkių kolonijų reikalavimus įsigyti geresnius reikmenis dėl namų.

Tuo įvykiu Progress Bendrovė tikrina visus lietuvių vartodami obalsį — vesti dviejų krautuvių prekybą su vienos krautuvės išlaidom. Tas pilnai bus vykdoma su pilnu pasitikėjimu, kad abiejų krautuvių kostumeriai, rėmėjai lankys šią krautuvę, tik dėl to, kad galės daug ir labai daug sutaupyti čia pirkdami įvairius reikmenis, kaip pirmoje ir seniausioje lietuvių vedamoje Bendrovės Krautuvėje.

4181-83 Archer Avenue

Tel. LAfayette 3-3171

PRIE RICHMOND GATVĖS

BILL K'S

LIKIERIŲ KRAUTUVĖ IR TAP ROOM

4644 So. Paulina St.

PONAI KAREIVAI, savininkai

NEUŽMIRSKITE ATSIMINTI

BILL K'S

Didelį Ivaivumą

Importu.

JEI MES PATENKINAM šimtus kitų žmonių, TAI KODĖL NE GALIME PATENKINTI JUS?

UZEKIT ir duokit mums progą

Daugiau už Jūsų Taupomus Pinigus

3% Bendrą pelną mokame du kartu į metus — July ir January mėnesiais

Dividendus mokame nuo July 1-mos už pinigus padėtus iki July 10-tos

Kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D. C., iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.

4071 Archer Avenue, West of California Ave.

CHARLES ZEKAS, Secretary

DARBO VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, penktadienį ir šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 4:30 po pietų. Trečiadieniais nuo 9 val. iki 12-tos. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 valandos vakaro.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

Rekordas...

- ★ Isteigta Chicagoje 1905 metais.
- ★ Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieta sutaupytą dolerį
- ★ Aukštus dividendus išmokėjo visada be perstojo
- ★ Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nelaukit—Pradėkit Taupyti Šiandien!

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaro.

AND LOAN ASSOCIATION

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Vlginia 7-7747

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-4380

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
6 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per išsiuntimą:
Viena kopija 5c.
Savaitei 30c.
Mėnesiui \$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00

Užsienioose:
Metams \$11.00
Pusei metų \$6.50
Trims mėnesiams \$3.50
Naujienuos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienuos
Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-4380.
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Respublikonų Partijos Kandidatas

Respublikonų partijos nacionalinė konvencija vakar nominavo generolą Dwight David Eisenhower savo kandidatą į JAV prezidentus. Generolo šalininkai, pirmą kartą balsuojant, surinko 595 balsus. Vadinas, trūko tik 9 balsų, kad nominacijos būtų laimėtos. Tą trūkumą pašalino Minnesotos delegatai, pareikšdami, jog jie pakeičia savo nusistatymą: balsuoja už Eisenhowerį, o Stassenas ištraukia savo kandidatūrą.

Minnesotos delegatų balsų pakako tam, kad gen. Eisenhower būtų nominuotas respublikonų kandidatą į prezidentus. Po to ir kitų valstybių delegatai pradėjo persimesti ir laimėtojo pusę. Pagaliau, buvo pasiūlyta Eisenhowerį nominuoti vienbalsiai, kas ir buvo padaryta.

Nėra mažiausios abejonės, kad respublikonai, nominuodami gen. Eisenhowerį, pasirinko gal stipriausią ir populiariausią kandidatą. Jo vardas yra žinomas kiekvienam. Karo metu jis buvo vyriausias karo vadas vakarų Europoje. Jam vadovaujant buvo paruoštas įsiveržimas į Europos kontinentą iš Anglijos. Paskui jis vadovavo karo veiksmams pačioje Europoje, kol nacių karo mašina buvo galutinai sužlugdyta.

Pasižymėjo jis ne tik kaip vadas, bet ir savo taktu. Karo vadovybėje pasireiškė įvairių nuomonių skirtumų ir susikirtimų. Reikėjo visa tai išlyginti, suderinti. Ir toje srityje gen. Eisenhower parodė didelį taktą ir nepaprastą sumanumą. Žodžiu, jis pasižymėjo ir kaip didelių gabumų diplomatas.

Kai karas pasibaigė, gen. Eisenhower nuo 1945 iki 1948 m. ėjo Amerikos karo gubernatoriaus pareigas okupuotoje Vokietijoje. 1948 m. birželio mėnesį jis buvo pakviestas eiti Columbia universiteto New York prezidento (rektorius) pareigas. Savo draugiškumu ir paprastumu jis ten tuoj pasidarė labai populiarius. Vienas profesorius kartą jam pastebėjo: "Kai mes patyrėme, jog Jūs užimsite prezidento vietą, tai pas mus pasireiškė pusėtinai baimė."

"Profesoriams pravartu bus žinoti", atsakė Eisenhower, "kad man pačiam kinkos drebėjo".

Universiteto darbininkų susirinkime jis pareiškė, "Kai jūs susitiksite su manim, man bus malonu išgirsti iš jūsų 'hello'. Mane nesunku pažinti — apskritas veidas, plikas viršugalvis, pusėtinai dantų. Jei kils kokių abejonų, tai tik sušukite, 'Hey, Ike'".

Tai toks yra Eisenhower: paprastas, draugiškas, neįsididęs. Jis yra didžiausia priešybė generolui MacArthur, kuris pasižymi nepaprastu pasipūtumu ir laikosi lyg koks carukas.

Kai buvo sudarytas Šiaurės Atlanto Paktas, tai generolas Eisenhower ir vėl buvo pašauktas vakarų Europos armijai organizuoti ir vadovauti. Tinkamesnis asmuo toms pareigoms nebuvo surastas.

Jau pernai kilo sąjūdis, kad generolas Eisenhower

turi būti parinktas kandidatą į prezidentus. Juo tolyn, juo labiau tas sąjūdis didėjo. Pagaliau, kai spaudimas pasidarė labai didelis, generolas sutiko kandidatuoti. Vienok nominacijų kompanijoje jis pats beveik nedalyvavo: iš Europos grįžo pačiame kompanijos įkarštyje, kai prasidėjo varžybos dėl Texas ir kelių kitų valstybių delegatų.

Senoji gvardija Respublikonų partijoje pasirūpino iš anksto konvencijoje užimti strategines vietas, paskirdama palankius sau žmones į įvairias komisijas bei pasirinkdama svarbiuosius kalbėtojus. Tuo būdu ji tikėjosi kontroliuoti konvenciją ir išrinkti kandidatą senatorių Taftą. Nežiūrint visų tų machinacijų, senoji gvardija, susidedanti iš kraštutiniausių ir kiek reformuotų izoliacininkų, pralaimėjo.

Iki šio karo gen. Eisenhower mažai kam tebuvo žinomas. Gimė jis Texas valstybėje, Denison mieste 1890 m. spalio 14 d., bet užaugo Abilene, Kansas. JAV karo akademiją baigė 1915 m. ir pradėjo tarnauti armijoje kaip leitenantas. Pirmajame pasaulio kare jam neteko dalyvauti. Net 1939 m. jis dar buvo nežymus leitenantas pulkininkas. Pradėjo jis pasižymėti 1941 m., kai buvo paskirtas Trečiosios armijos štabo viršininku. Buvo pakeltas į generolus, o jau 1942 m. birželio mėnesį paskirtas vadovauti karo veiksmams Europoje.

Tai tiek trumpai apie gen. Eisenhowerį, kurį respublikonai pasirinko savo kandidatą į prezidentus. Jie tikisi, kad generolo populiarumas jiems padės rudenį laimėti rinkimus ir paimti valdžios vairą į savo rankas.

Bet ar to populiarumo pakaks, tai, žinoma, dar didelis klausimas. Respublikonų priimtoji programa turi nemažai spragų, kurios gali pusėtinai pakenkti rinkiminei kompanijai. Pagaliau, ruduo dar gana toli, o iki to laiko ir žmonių susižavėjimas Eisenhowerio asmenybe gali žymiai sumažėti.

J. VARČIUS

STALINO PALIKIMAS IR JO IPEDINIAI

Nikolaus Basseches, austras, gimęs Maskvoje, gyvenęs 15 metų Sovietų Sąjungoje kaip užsienio laikraščių korespondentas ir vėliau išstremtas, šių metų pradžioje išleido D. Britanijai labai įdomią knygą, pavadinimą "STALIN".

Stalinas yra 72 metų amžiaus. Ar išsilaikys Sovietų S-ga Stalinui mirus? Kas perims valdžią po jo mirties? Ar po jo mirties, kurios laukia milijonai pavergtų ir naikinamų žmonių, prasidės sąmyšis Sovietų S-goj ir ši teroru sukurta valstybė sugrius? Tai klausimai, kuriuos šiandien stato ir politikai ir ciliai žmonės.

Nikolaus Basseches minėtos knygos pabaigoje nagrinėja aukščiausių minėtus klausimus ir stengiasi duoti pagrįstus atsakymus. Manau, kad "Naujienuos" skaitytojams irgi yra įdomūs aukščiausių išvardinti klausimai, todėl malonius skaitytojus noriu supažindinti su šio autoriaus mintimis.

1. STALINO 70 METŲ GIMTADIENIS

1949 m. gruodžio mėn. 21 d. Juozas Visarionovič Stalinas, kurio tikroji pavardė yra Džugašvili, turėjo 70 metų amžiaus. Šis gimtadienis buvo at-

žymėtas visa eile iškilmingų gimėnų, kurių svarbiausias įvykis Maskvos operos rūmuose.

Viduryje daugybės gėlių ir vėliavų Sovietų Sąjungos generalisimas sėdėjo prie prezidiumo stalo, pridengdamas savo portretą didžiojo teatro scenoje. Kaip ir anksčiau, taip ir dabar komunistai stengėsi pabrėžti visam pasauliui šio įvykio svarbą. Minėjime dalyvavo visų Sovietų S-gos respublikų valdžios vadai ir delegatai. Taip pat buvo atvykę įvairių kraštų komunistų partijų lyderiai.

Bet šis grandioziškas Stalino gimtadienio minėjimas parodė, kad tik tai dalis pasaulio, ir dar ne didesnė, pripažino jo reikšmingumą. Nežiūrint milijonų pastangų Stalino gimtadienio minėjimą išplėsti, jo tesidomėjo pasaulyje tik Sovietų S-ga ir komunistai.

2. SUNIEKINTI REVOLIUCIJOS LAIMEJIMAI

Kai žmogus sulaukia 70 metų amžiaus, ne vienas klausia, kokia yra jo įpėdinių padėtis, jei jis būtų pašauktas apiešti šį pasaulį. Taigi, kokį įpėdinį paliks Stalinas?

Stalinas vykdė Lenino testamentą iki 1933 metų. Jis tai

vykdė paprasčiausiu būdu, su prasdama socializmą kaip pagrindą, kaip vienintelę jėgą ekonominės revoliucijos. Todėl buvo įvykdyta socializacija visų gamybos priemonių iki pačių smulkmenų.

Ypatingas bruožas šios naujos ekonominės tvarkos yra tas, kad tai sudarė pagrindą atgavimui, daugumoje aštrioje formoje, senosios Rusijos, tiksliauariant, senosios nacionalistinės Rusijos, vykdančios gyvenime ne revoliucinius, bet grynai konservatyvinius principus.

Tai buvo ilgas kelias nuo 1917 iki 1952 metų. 1917 m. revoliucijoje buvo paskelbta visiškai asmens laisvė, išsivadavimas iš biurokratinės kontrolės. Kiek iš viso to dabar yra likę?

Dabartinis rusiškas-bolševikiškas režimas prilygsta caro Aleksandro I antros pusės valdymo laikotarpiui ir Nikolajaus I visam valdymo laikotarpiui. Tuo metu pastatyti architektūrinio stiliaus vieši pastatai ir nuolatinis valstybės garbinimas, tisklu padaryti įspūdi ir įtaką savo piliečiams, šiandien sovietinė rusų valstybė išliko su visu savo nuogumu. Senosios uniformos vėl buvo grąžintos, senoji meilė tvarkai ir pasižymėjimo ženklams vėl buvo atnaujinta. Žmonės, kurie vilkėjo kariškas caro Nikolajaus I uniformas, šiandien vėl nešioja tas pačias uniformas. Civiliniai ir bankų tarnautojai, inžinieriai ir technikai, studentai ir mokiniai, visi nešioja uniformas. Ir visos šios uniformos yra labai panašios caristiniams modeliams.

Kokia bedugnė yra tarp proletariato odinių švarkų arba tarp civilinio karo nudrįskusių apsiaustų ir šiandieninių uniformų aukštinų papuošalų! Revoliucijos pažadai socializuoti pramonę ir duoti didesnę laisvę piliečiams jau seniai išnyko.

3. SANTUOKOS TEISĖ

Revoliucija skelbė, kad vedybos yra privatinis reikalas. Tačiau laikui bėgant tas nesiderino su valstybės ir partijos interesais. Nežutėko propagandos bei prievartos įtikinti tiesioginiai kolektyvo narius santuokos pastovumui. Palaipsniui buvo grąžinta senoji tvarka.

Vėliau santuokos nuostatai piliečiams buvo dar labiau sugriežinti. Apskritai, persikyrimas praktiškai pasidarė negalimas, policijos sekimas piliečių moralės buvo sustiprintas ir už abortus taikomos drakoninės baudmės. Jokia kita valstybė šiuo atžvilgiu netaikavo piliečiams tokios nepermaudajamos ir žiaurios teisės kaip Sovietų S-ga.

Revoliucija buvo paskelbus, kad moteris yra pati savo kūno valdovė, kuri savistoviai gali laisvę greitai gali virsti "negarbinga", ir ne vienas gali tekti atsidurti už spygliuotų vielių, kad kartu su bolševikų belaisviais kentėti badą ir gyventi laukinio žmogaus sąlygose.

Rytojama dieną, nuvykęs štaban, naujam savo įpėdiniui perdavė ištaigą ir apie tai raštišku raportu pranešė štabui. Norėdamas dar gauti asmenišką audienciją pas štabo viršininką, bet jis visą laiką buvo užimtas.

Rikiuotės reikalus tvarką karininkas man davė raštą, kuriuo aš buvau skiriamas į jungtinius artilerijos dalinius, nenurodant kokioms pareigoms.

Paklauses jį, kokiais sumetimais mane skiria į kitą vietą, jis paaiškino, kad mano veikla nesiderino su štabo vadovybės veda linija.

Išeidamas paprašiau jį perduoti štabui mano patirtį Kaune dėl areštuotų kareivių ir apie tai, kad Oberst Zehnpenig jau turi paruošęs dokumento projektą apie visų Lietuvos karininkų paleidimą ir "garbingą" nelaisvę. Dar priminiau, kad kalėjime liks keletas buvusių kareivių, kuriems gal reikės ir teismo procesas suruošti — bet tai jau jūsų reikalas, o su visais kitais yra tvarkoje, nes neradus kaltės jie paleisti.

Tai buvo 1941 metų liepos mėnesio 12 dieną, kai grįžęs namo padėjau gen. štabo uniformą, nes formaliai žiūrint buvau kaltas už neįvykdymą įsakymo.

apsispręsti — turėti vaikų arba jų vengti. Sovietinė valstybė dabar reikalauja iš motinų, paskatindama jas premijomis, ordinais ir pinigėmis pašalinti, gimdyti tiek vaikų, kiek tik fiziškai yra pajėgios. Ir visa tai yra grindžiama moraliniais ir net religiniais motyvais. Laikė spaudos kompanijos dėl moralės buvo skelbiama, kad "sovietų piliečio kūnas priklauso ne jam, bet valstybei".

4. MOKYKLOS

Rusija šiandien yra konservatyvi ne tik išoriniai, pastatuose ir uniformose, bet ir savotiškame gyvenimo būde. Pavyzdžiui, berniukai ir mergaitės nešioja senųjų laikų modelio uniformas ir kiekviena rūši mokyklų, veikusiu carų laikais, šiandien yra vėl atidarytos.

Sovietų S-goj nėra likusių bendruomenės mokyklų. Jų vietoj dabar yra tik valdžios privileijuotos mokyklos, kaip diplomatų akademija arba kadetų mokykla. Į mokyklas įstodžio sąlygos atnaujintos senosios. Kadetų mokykla yra rezervuota tik tai karininkų sūnams arba nariams kitos privileijuotos klasės. Berniukai ir mergaitės lanko atskirai pradžios mokyklas.

Aleksandro II liberaliniais laikais rusų mokyklos, kurios iki to meto buvo visos su bendrabučiais, buvo reformuotos ir savo mokyimo sistema ir tvarka buvo panašios į Vakarų Europos mokyklas. Šiandien Sovietų S-goj mokyklų skaičius su bendrabučiais yra išaugęs nenormaliai.

Visos mokyklos, kokios rūšies jos bebūtų, turi karišką charakterį, panašiai kaip prie caro Nikolajaus I. Štai pavyzdžiui amatų mokyklos su bendrabučiais, kurios paruošia kvalifikuotus darbininkus ir vadovus pramonę. 14 metų berniukai, kurie patenka į šias mokyklas, pirmiausia susipažįsta su karine mokyklos drausme ir iš valdžios gauna kariškus viršutinius drabužius. Jiems yra griežtai uždrausta nešioti karinės kilt, atsivežtą iš namų. Jų darbo diena prasideda ir baigiasi mokyklos barakuose.

6. STALINAS REALIZAVO CARŲ SVAJONES

Užsienio atžvilgiu yra aišku, kad Stalinas po savo mirties paliks didelę ir puošnią karalystę. Jeigu mes jį vertinsime kaip Rusijos valstybės vyrą, įvertinsime jo gyvenimo darbus senaisiais istorijos metodais, tai turėsime pripažinti Stalną kaip didžiausią nacionalistą, kokio Rusija savo istorijoje niekada neturėjo.

Jis ne tik laimėjo Rusijai visas teritorijas, kurias Rusijos carai buvo priversti perleisti šio šimtmečio pradžioje, bet sutvirtino saugumą visos valstybės, kurią carai valdė nuo Katarinos Didžiosios laikų.

(Bus daugiau)

Prie "Naujienuos" kai priprasi—darbą, žinią, —viską rasi.

MAJORAS GINTAUTAS

TARP BOLŠEVIKŲ IR NACIŲ

(Atsiminimų žiupsnelis iš Vilniaus 1941 metų birželio ir liepos mėn.)

13. (Tęsinys)

Grįžtu Vilniui

Vilnių pasiekiau traukiniu. Civilių žmonių judėjimas geležinkeliais dar buvo suvaržytas, bet aš vokiečių žandarmerijai parodžiau Vilniaus komendanto išduotą man raštą ir jie, be kliūčių, leido sėstis į prekinį traukinį, kuris ruošėsi važiuoti Vilniaus kryptimi.

Vilnių pasiekiau priešpietinėmis valandomis ir iš stoties žingsniavau pėsčias kopo štabo link. Netoli štabo pastebėjau p. Krieg, kuris po pažastimi pasikišęs punda laikraščių ir įsikandęs, kaip visuomet, ilgą cigarą, ko tai dairėsi. Aš tiesiog priejau prie jo ir jis, net rankos nepadauęs, pradėjo su "Donnerwetter". Jis "kriokė" kas čia pas jus darosi, kad jūsų štabo siųsti kareiviai išsiveržė į saugumo policijos tarnautojo p. K. butą, išlaužė jam ranką ir t.t. ir t.t.

Emiau jam aiškinti, kad nieko dar nežinau, nes tik dabar grįžtu, greičiausiai tai buvo nesupratimas, kurį pradžioje jau tuojau išaiškinti ir jam apie viską pranešti.

Jėjęs štaban, radau savo kėdėje sėdintį jau kitą pareigūną. Špratus reikalą, bet nekrepdamas į tai dėmesio, nuėjau į "štabo smegenis". Ten, be "labo diena", dau-

giau nieko neišgirdau. Pasiteiravęs kas per nesupratimas įvyko su saugumo policija, gavau atsakymą, kad jie visi reikia išvaikyti, nes, reikalui esant, štabas jų negalys prisitaikyti. Paklausus kas man toliau daryti, nes mano kėdė jau užimta, gavau atsakymą perduoti pareigas. Apie mano patyrimus Kaune niekas nesiteiravo, o aš šia proga neradau reikalo pradėti.

Nuvykęs į saugumo įstaigą, radau p. K. dirbantį ir, pajukavęs dėl pasikėsimo prie jo, jis pradėjo:

— Užvakar vakare į mano butą atėjo du pistoletais ginkluoti kareiviai ir pareikalavo, kad aš kartu su jais eičiau į štabą. Aš atsisakiau, nes tuo metu turėjau kitą neatidėliotiną reikalą. Tada tie du kareiviai čiupo mane už parankių ir tempė. Įvyko susistumdymas ir man truputį iš peties patempė kairę ranką. Tai menkas nesupratimas ir aš jokių pretenzijų nereikiu. Dabar visi esame nervuoti.

Aš pareiškiau jam užuojautą ir apgailestavau dėl šio nemalonaus įvykio. Iš jo kabineto paskambinau kalėjimui p. J. ir pasiteiravau kaip ten reikalai. P. J. paaiškino, kad kalėjime "tuština" sėkmingai, tik prašė mane atvykti pasirašyti jau ant paleistųjų sąrašų, nes noris, kad reikalas ir iš formalios pusės atrodytų tvarkoje. Jis aiškino, jog rades dar kitą lengvatą, kad tuos, kurie pasižada grįžti namo ir nemaišyti Vilniuje, leidžias pirmoje eilėje. Dar

keletas liksia, bet dėl jų jis noris išgirsti kokią nors sprendimą, nes šiaip ar taip jie esą kalti. Jis nors ir neturis apie juos jokių raštiškų kaltinimų, bet kiti areštuotieji esą pakankamai įrodė jų baurius darbus.

Popietinėmis valandomis nuvykau į Gestapo rūmus išaiškinti su p. Krieg dėl "pasikėsimo" prieš p. K. Įvykį švelniau kiek tik galėjau ir paaiškinau, kad kareiviai įsakymą suprato tiesiogine prasme ir, galimas dalykas, kad jiems linksmoje formoje buvo pasakyta: "pristatykite p. K. gyvą ar negyvą", ir jie norėjo tai padaryti.

— Ponas K., — pasakiau, — jaučiasi gerai, dirba savo darbą ir jokių pretenzijų nereikiu.

— Puiku, — tarė Krieg, — dabar aš jus supažindinsiu su dokumento projektu, kurį Oberst Zehnpenig paruošė buvusiems Lietuvos karininkams. Jis jus visus laikys garbingoje nelaisvėje, tik ne stovyklose, o namuose. Jūs visi galėsite pasirinkti bet kokią civiliniame gyvenime darbą, tik artimiausioje Orskomendantūroje turėsite registruotis vieną kartą per mėnesį. Ką jūs, p. majore, manote veikti?

— Aš manau vykti į ūkį ir, ten pasilsėjęs, pradėti ūkininkauti.

— Aš sveikinu jus! Šiandien pasikalbėjimą baigsime, nes aš esu užimtas, — baigė Krieg.

— Ne staigmena, — galvojau eidamas namo, — bet ir nemalonus, nes "garbinga" ne-

laisvę greitai gali virsti "negarbinga", ir ne vienas gali tekti atsidurti už spygliuotų vielių, kad kartu su bolševikų belaisviais kentėti badą ir gyventi laukinio žmogaus sąlygose.

Rytojama dieną, nuvykęs štaban, naujam savo įpėdiniui perdavė ištaigą ir apie tai raštišku raportu pranešė štabui. Norėdamas dar gauti asmenišką audienciją pas štabo viršininką, bet jis visą laiką buvo užimtas.

Rikiuotės reikalus tvarką karininkas man davė raštą, kuriuo aš buvau skiriamas į jungtinius artilerijos dalinius, nenurodant kokioms pareigoms.

Paklauses jį, kokiais sumetimais mane skiria į kitą vietą, jis paaiškino, kad mano veikla nesiderino su štabo vadovybės veda linija.

Išeidamas paprašiau jį perduoti štabui mano patirtį Kaune dėl areštuotų kareivių ir apie tai, kad Oberst Zehnpenig jau turi paruošęs dokumento projektą apie visų Lietuvos karininkų paleidimą ir "garbingą" nelaisvę. Dar priminiau, kad kalėjime liks keletas buvusių kareivių, kuriems gal reikės ir teismo procesas suruošti — bet tai jau jūsų reikalas, o su visais kitais yra tvarkoje, nes neradus kaltės jie paleisti.

Tai buvo 1941 metų liepos mėnesio 12 dieną, kai grįžęs namo padėjau gen. štabo uniformą, nes formaliai žiūrint buvau kaltas už neįvykdymą įsakymo.

Nusivilkau uniformą tada, kai veik visa Europa savanoriškai, ar jėga buvo įjungta į kovą prieš bestijališką Maskvos tiraniją; tada, kai Goebbelso trimtas šaukė į totalinį karą, kad pelnytų sau tinkamą vietą Naujojojo Europoj; tada, kai milijoninės bolševikų karių masės pasidavinėjo vokiečiams ir nelaisvę ir didžioji pergalė atrodė neabejotina ir jau labai nebetoli, ir tada, kai Lietuvos žmonės dar nebuvo nudžiūvusios džiaugsmo ašaros, kurios reikė neapsakomą dkingumą vokiečiams už išlaisvinimą iš kruvinos bolševikinės vergijos.

Nusivilkau todėl, kad prūsiskojo Nietzsch'e idėjos, įgyvendintos nacionalsocializmo metoduose, žadėjo viešą neapsakomą pažeminimą mažiesiems. Naujosios Europos nariams, o vokiškasis Uebermensch'as niekada nesugebėjęs su okupuotomis tautomis rasti modus vivendi, būtų negirdėtai eksploatavęs ir botagu bei kartuvėmis už tai atsilgęs.

Nusivilkau, tikėdamas abiejų didžiųjų Europos diktatūrų sudužimu vienos ir kitą ir į laisvojo pasaulio Genijaus pasireikimą, grąžinant tautoms laisvę ir žmonėms teises.

Nusivilkau, kad kaip naujosios okupacijos nužmogintas žmogus galėčiau arčiau prisiliesti prie savo tautos kamieno ir kartu su kitais jos žmonėmis, nešdamas okupacinį jungą, galėčiau laukti, kol bus išlauskas ir mažųjų balsas. (GALAS)

Jungtinių Amerikos Valstybių Miškai

PRIEŠ 300 METŲ

Prieš 300 metų visas JAV kraštas buvo apaugęs mišku. Žmogaus ranka dar nebuvo palietusi milžiniškos pušys, egles, raudonmedis, kedras bei brangūs lapuočiai. Miško tais laikais niekas per daug nevertino, nes jo buvo visur gausu. Gyventojų skaičiui daugėjant, mišką reikėjo kirsti ir kitaip naikinti, kad jo vietose būtų galima žemę paruošti ūkiui. Be to, medžio reikėjo namams ir miestams statyti. Iškirto miško statybai negalėjo sunaudoti, nes buvo kertama daugiau, negu reikėdavo. Svarbu buvo paruošti dirvožemį. Kai kur mišką degindavo, tačiau išdeginose vietose kartu žudavo ir žemei reikalingą trąšą.

Bendrovės, matydamos miškų perteklių, supirkinėjo didelius plotus geriausio miško ir jį išnaudodavo rinkai. Bet atėjo laikas, kada miško ištekliai mažėjo. Mūsų laikais miško pareikalavimas yra kelis kartus didesnis ne dėl to, kad medis, tiesa, statybai reikalingas, bet dėl to, kad iš medienos ar žievės gaminama daug kitų produktų. Iš medžio gaminamas popierius, celuloza, alkoholis, cukrinis sirupas, plasti-

kos gaminiai, rayanas, tarpentinai, nuodai, vaistai ir kt. O miškas neauga kaip grybai po lietaus. Tinkamo medžio lentoms reikia laukti bent 75 metų. Prie geriausiai išbulintų miškininkystės metodų, mišką galima išauginti (žiūrinti į jo rūšį) per 50 metų. Taigi medžiui užaugti reikalingas ilgas laikas.

SISTEMINGA MIŠKO PRIEŽIŪRA

Mišką naikina vabzdžiai, miško ligos ir gaisrai. Sako, vabzdžiai esanti 5-toji miško kolona, kurie sunaikina 7.5% miško. Antroji vietoj gaisrai, kurie sunaikina 3.4% miško. Be to, išdegti miško plotai paruošia sąlygas vabzdžiams vystis ir plisti ligų sporai.

1947 m. federalinė valdžia išleido potvarkį miškų parazitams kontroliuoti. Dabar fed. valdžia, piliečių padedama, imasi priemonių su miškų kenkėjais kovoti. 1909-1918 m. būvyje vabzdžiai ir miško ligos per metus sunaikino 2½ bil. medžio pėdų su viršum. 1945 m. naikinimas buvo pasiekęs 3½ milijonus medžio pėdų. Daugiau negu tris kart miško žuvo nuo gaisrų. 1920 m. žievės

muselė sunaikino 25 bil. ketv. pėdų, 125 milijonų dolerių sumai. Dešimtmečio būvyje (1940-50 m.) daugiau kaip 3 milijonus virginišio miško sunaikino žievės muselė.

Kovai su miško kenkėjais dabar yra vartojami chemikalai ir DDT. Šis nuodas, purškiamas iš lėktuvų, sėkmingai naikina muselę bei kitus parazitus. Miškų valdība sako, kad dabar muselė beveik visur išnaikinta.

MIŠKO YRA IR BUS

Daug kas mano, kad JAV trumpu laiku neturės miško.

Mišką yra auginamas kaip pvz. kukurūzų ar medvilnės, kad būtų galima patenkinti medžio pareikalavimą. Daug kur yra nuvalomi maišyto miško plotai ir apsejami nauju, geresnės rūšies mišku, kuris po 50 ar 75 metų bus tinkamas lentoms.

KAIP PARUOSIAMAS PRADUKTINGAS MIŠKAS

Kad naują mišką per 50 metų būtų galima naudoti lentoms, tai seną mišką iš pagrindų pašalinama, nelyginant dirvą ruošiant javams sėti. Kai žemė esti išpurenata ir pašalinata medžiaga, parazitais veisianti sėdžiaga, apsejama naujomis sėklomis. Naujas miškas sparčiai auga netrukdomas. Šitoki būdu auginamos pušys, pasėtos ar pasodintos tam tikro tankumo eilutėmis, tysta į aukštą. Nudžiuvusias pušaites tuoj pašalinama, kad jose neatsirastų miško ligų. Be to, kartais nuo karto miškas esti iš lėktuvų purškiamas chemikalais. Aišku, kad šitokia miško priežiūra daug kainuoja. Tačiau baltoji pušis, gerai prižiūrima, per 50 metų tampa subrendusia. Daug JAV privačių žemės savininkų mišką augina panašiu būdu ir, sako, apsimoka.

MIŠKO SEJA

Prieš 20 metų JAV jauno miško buvo pasėta 100,000,000 sėklų. 1949 m. naujų sėklų pasėta 382,136,675 sėklų. Tiek naujo pasėlio užtektų apsesti ½ milijono akrų žemės.

1950 m. miško sodinimo planas buvo 522,814,750 sėklų, kurių pakanka apsesti ½ milijono akrų miškui. Pagerinimai miškui auginti per 20 metų nuostabiai dideli. Moderniomis mašinomis per dieną galima pasėti nuo 10,000 iki 12,000 sėklų.

Dabar yra rūpinamasi, kaip paversti dykają žemę, kurią erozijos ir vėjas ardo bei dulkes kelia, gyvu, žaliuojančiu mišku. Ūkininkai turi daug blogo miško, žodžiu, krūmokšlius, kur būtų galima žemę išnaudoti geram, vertingam miškui auginti. Tačiau ūkininkai nepajėgia ir neturi lėšų imtis šio sunkaus darbo.

KIEK ATSIEMIA MIŠKO PRIEŽIŪRA

1925 m. \$3,454,508 kainavo miško priežiūra, imant į daiktą fed. ir statų valdžių bei privačių žmonių fondus. 1941 m. — \$49,510,255; 1944 m. — \$414,481,405; 1948 m. — \$426,518,287.

Be to, miškininkystės darbai yra samdoma daugiau specialistų bei darbininkų.

KAS YRA MIŠKO SAVININKAS?

Pramonė valdo 18% miško. Ūkininkai ir kiti smulkūs savininkai — 57%, o valdžia — 25%.

JAV miškas užima 624 milijonus akrų plotą. Apie 3/4 arba 461 mil. akrų yra tinkamo miško rinkai. Likusis — 163 mil. akrų — yra rezervuotas t. y. miškas neturįs aukštos vertės. 461 mil. akrų tebėra produktingo miško, kuriuo galima patenkinti krašto reikalavimus, jeigu jis bus tinkamai apsaugomas. Apskaičiuojama, kad vartojimui iš šio miško atsargų būtų galima pagaminti 1,601 bil. pėdų lentų.

MIŠKO SAVININKAI SKAICIJAIS

23% arba 687 bil. pėdų lentų priklauso fed. ir valstybių valdžioms. Likusis, 914 bil. pėdų, priklauso privatiems savininkams. Ūkininkai turi 244 bil. pėdų miško. Likusią dalį turi pramonė, atseit, 670 bil. p. lentų. 25% arba 116 mil. akrų yra viešųjų parkų žemė. Šis miškas sudaro apie 10% šalies miškų turto.

Privatinėse rankose yra 345 mil. akrų komercinio miško. Iš to 76% yra 4,222,000 ūkininkų ir mažų sav. rankose, maždaug po 62 akurus ploto. Likusieji 400 didelių savininkų turi 51 mil. akrų arba 15%, vidutinio dydžio 3,200 sav., turi 33 mil. akrų plotą arba 9%.

Yra pakankamai miško, kad būtų galima pastatyti kiekvienam JAV gyventojui po 6 kambarių namą, apskaičiuoja JAV Miškų tarnyba. Esą galima pagaminti 1,601 bil. pėdų lentų. Kiekvienais metais naujas miško prieauglis prideda 35 bil. lentų pėdų. Būvyje 350 metų du kart daugiau miško buvo iškirsta ir išnaikinta, negu jo dabar turima. Tiksliai 1/3 miško buvo suvartota žmogaus reikalamis. Kitas miškas nuėjo dūmais arba ligos jį sunaikino. Mikas Sileikis.

GLENWOOD HOUSE, DECATUR, ILLINOIS

teikia 3-5 dienų alkoholinių susirgimų gydymą. Open Staff poliklinika. Modernūs terapeutikos metodai. Rami, skaidri aplinka prie Springfield Road; 1½ mylios nuo Decatur. Tik skersai kelių nuo vieno geriausio miesto golfo klubo. PRIEINAMOS KAINOS. Rašykite, šaukit ar telefonuokite

Ponios ir Ponai! Budrikas išdidžiai teikia DIDŽIAUSĮ IŠPARDAVIMĄ PASAULY!

Budriko didžiausias kainų numazinimo išpardavimas. Pusiau-vasarinis baldų pardavimas 3241 S. Halsted Street.

Budrikas jums patiekia milžinišką pasirinkimą baldų, neseniai nupirktų pusiau-vasariname išpardavime baldų sandėliuose. Pas Budriką jūs gausite naujus baldus naujai žemomis kainomis, naujai žemomis sąlygomis. Lengvais išsimokėjimais — iki 2 metų išsimokėjimo laiko.

Sensacingas parodos "platform rocker", nuostabiai žema kaina už tokį nepaprastą patogumo daiktą, kaina \$19.95. Dailus proginis, moderniško modelio krėslas, reguliari vertė \$15.00, tik už \$7.95. Metalinis vasarai krėslas (rocker), dailaus modelio, reguliari kaina tik \$7.95. Budrikas kaina siame išpardavime. Grandfather's elektriniai laikrodžiai, buvo \$29.00, dabar \$14.00. Thayer pilno dydžio vežimėliai, buvo \$39.95 iki \$49.95, dabar tik \$29.00. 6 gabalų chrome, plastikos viršų dinetė setai, buvo \$79.95 iki \$91.00, dabar tik \$59.00. 5 gabalų limer oak su plastikos viršum dinetės, buvo \$99.50, dabar \$77.00. 5 gab. chrome, deluxe stilių dinetės, buvo \$129.75 iki \$189.00, dabar \$99.00. 7 gabalų valgomosios kamb. setai, šviesūs, moderniški, buvo \$189.00, dabar tik \$149.00.

Pas Budriką jūs rasite didžiausią pasirinkimą įvairių vertybų baldų, kur jūs galėsite matyti po vienu stogu; trys aukštai prikrautų milžiniškų baldų pirkinių kiekvienam kambariui, naujomis, žemomis, lengvesnėmis išsimokėjimo sąlygomis.

2 gabalų miegamojo setai su dvigubomis komodėmis, buvo \$147.50, \$39.00. 3 gabalų miegamojo setai, rūsūs, buvo \$165.00 iki \$217.00, \$119.00. 3 gabalų miegamojo setai, 3 stilių, buvo \$227.00 iki \$266.00, \$147.00. 3 gabalų miegamojo setai, deluxe stilių, buvo \$269.50 iki \$299.00, \$187.00. Medinės lovos, daugelio stilių; pilno dydžio, buvo \$21.95 iki \$27.95, \$15.00. Innerspring matracai, pilno ar pusės dydžio, buvo \$29.95, dabar \$16.00. Matracai ir Box Springs, buvo \$42.95 iki \$59.50, dabar \$33.00. Hollywood lovos, geriausios išdirbystės, buvo \$59.95 iki \$79.95, \$44.00. Hollywood įrenginiai (outfits); visi deluxe modeliai, buvo \$79.95 iki \$109.50, dabar \$66.00.

Didžiausias Prekių Pratuštinimas — Kainos Visiškai Numazintos! Didžiausias Sutaupymas! Iki 2 metų išsimokėjimas. Garantuojame jūsų patenkinimą arba grąžiname pinigus.

Sekite šių bargenų vežimą iki Jos. F. Budrik, Inc., dėl didžiausio pasirinkimo vertės baldų, namų reikmenų, brangenybių, laikrodžių, deimantų, sidabrinių daiktų, televizijų setų, radijų, šaldytuvų, "freezers", skalbimui mašinų, siuvimo mašinų.

Dalimis (sectional) setai, buvo iki \$174.00, dabar tik \$89.00. 2 gabalų gyvenamojo setai, buvo \$149 iki \$198.50, dabar \$127.00. 2 gabalų gyvenamojo setai, buvo \$199.50 iki \$274.95, dabar \$157.00. 2 gabalų gyvenamojo setai, buvo \$239.95 iki \$279.95, dabar \$187.00. Chat krėslai, įvairių stilių, tapetų, duran, buvo \$11.95 iki \$27.45, \$8.00. Didžiulės šeimos dydžio skalbyklės, buvo \$109.00, dabar už \$69.00. Apartamentinio dydžio gesiniai pečiai, buvo \$89.00, dabar \$59.50. Gesiniai pečiai, pilno dydžio, bus prijungti, buvo \$139.00, dabar \$99.00. Elektriniai šaldytuvai, 7 kub. pėdų, vertės \$199.00, dabar tik už \$139.00. Elektriniai šaldytuvai, vertės \$289.00, dabar už \$199.00. Elektrinės "Portable" Admiral siuvamos mašinos, po \$59.00. 1952 Console Television setai, 17 colių screen, vertės \$300.00, už \$199.00. Mažo screen televizijos setai, nupiginti iki \$49.00. Televizijos, radio ir gramofono kombinacija, \$300 vertės, už \$150.00. Nešiojami radijo po \$19.00 ir aukščiau.

ATDARA PIRMADIENIO IR KETVIRTADIENIO VAKARAIŠ IKI 9:30.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.

Tel. CALUMET 5-7237

Budriko Radijo Valanda nauju laiku iš WHCF, 1450 kil. Radio Stoties Ketvirtadienio vakarais nuo 6 val. iki 7 valandos vakaro.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

10 ATSAKYMŲ

KODĖL APSIMOKA TAUPYTI STANDARD FEDERAL ĮSTAIGOJE:

1. Ji yra stipriausioji taupymo įstaiga
2. Dabar ji moka didesnę dividendą
3. Ji yra grynai lietuviška įstaiga
4. Jos Atsargos Fondas didesnis negu \$3,000,000.00
5. Cash, Gov. Bonds ir G. I. paskolų turi daugiau \$20,000,000.00
6. Namai ir visi įrenginiai priklauso Standard Federal, bet knygos jų vertė yra tik \$1.00
7. Ji saugiai ir konservatyviai vedama
8. Per 43 metus ji visados visiems išmoko pagal pareikalavimą
9. Visuose jos skyriuose mandagus ir teisingas patarnavimas
10. Kiekvieno sąskaita F. S. & L. I. Corp. apdrausta iki \$10,000.00

TURTAS - \$30,000,000.00

Pinigai padėti prieš 11-tą mėnesio dieną neša dividendus nuo pirmos

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

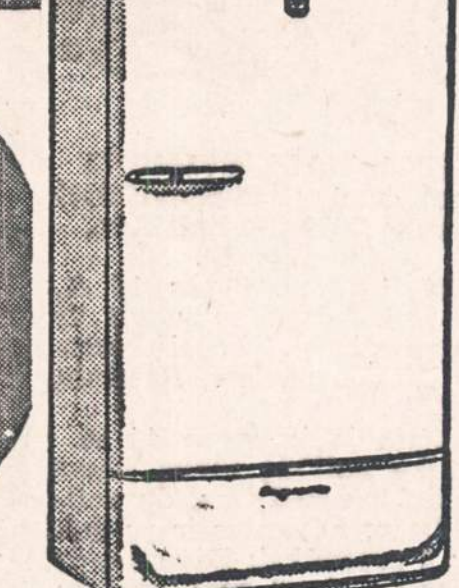
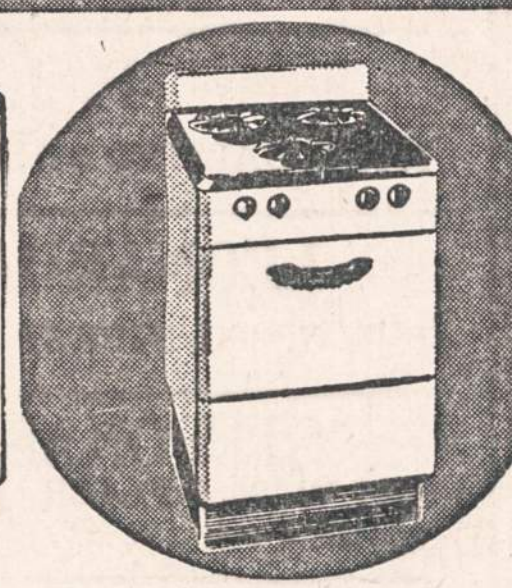
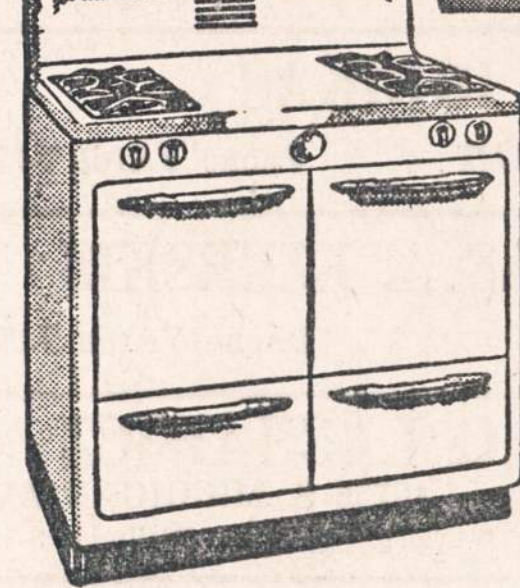
4192 Archer Avenue, Kampas Sacramento Avenue

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Telefonas: Virginia 7-1141

Ištaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.

Apartment Owners — ATTENTION APPLIANCE RIOT

4-rių židinių Krosnis
Puikus Naudingas Modelis
Taupo laiką—Taupo pinigus—
Taupo dujas—Pilnai patenkina
VISUR KOKYBĖ IR VERTE
\$77.95 F. O. B.
IN CRATES

3-JŲ ŽIDINIŲ NAMŲ KROSNIS
Jeigu jus domina kaina — ŠTAI JI
\$39.95 F. O. B.
IN CRATES

VARTOTI ŠALDYTUVAI
\$29.50
ir aukščiau

LENGVI IŠMOKĖJIMAI

Albert's Furniture House, Inc.
STANLEY RIMKUS, Manadžeris
2320 West Roosevelt Rd.
Pirm. ir ketv. 9 ryto iki 9:30 vak., kitom dienom iki 6:00

Atdara sekmdieniais nuo 11 iki 5 val.

Pervežu baldus

CHICAGO ir iš tolimesnių vietų
TURJO ILGA PATYRIMĄ
Juožas Naujokaitis
6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL.
Phone: WALbrook 5-9209

BOWMAN DAIRY COMPANY

1173 Virginia Street
GARY 9205

GARY, INDIANA

DEAF?

Now hear again with nothing in either ear, no tubes, no head-band, no pressure of any kind with the famous Acousticon "DR-1 Special", with Contact Receiver, the new invention that is worn behind the ear. Yours now for only \$69.50

ACOUSTICON

MADISON - CRAWFORD CO.

1 North Crawford Nevada 2-2052

BATTERIES ACCESSORIES AND REPAIRS FOR ALL MAKES OF HEARING AIDS

FOTOGRAFAI CONRADAS

(LIETUVIŠIS)

Moderniškieji įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė — vestuvės. Jaunavedžiai gaus puikią ir brangią dovaną. Sežiningai ir gražiai atliekamas darbas.

414 WEST 63rd STREET

Telefonas: Eng. 4-5883 ir Eng. 4-5840

PROGRESS KRAUTUVĖS

Speciali šaldytuvai, televizijos aparatai, skalbiamos mašinos, baldai, matracai, kilimai, lovos ir vaikiški baldai.

Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengvaisi išsimokėjimai Baldai Padaromi pagal užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

NUO UZSISĖMUSŲ ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir nakintis miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždekitė LEGULO Ointment. Jo gydomosios ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taip pat nuo skaudžių nudegimų. Jos taip pat pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taip pat pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT su stabdo džiūvimo odos ir perpyšimą tarpiniųjų. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gydymo nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wise arba atsiskaitę mūsų orderį. LEGULO, 5618 N. Eddy St., Chicago 34, Ill. WITtherry 5-3694

Garsinkitės "N-nose"

5-NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—ŠESTADIENIS, LIEPOS 12, 1952

ATLANTO NUGALĖTOJŲ PAGERBIMAS

ISKILMINGAS DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMAS RYTOJ
1 VAL. MARQUETTE PARKE

Draugių Atlanto nugalėtojų klubų Dariaus ir Girėno, prieš 19 metų žuvusių Atlanto perskridus, iškilmingas atminimo pagerbimas bus rytoj, liepos 13 dieną.

1 valandą dieną organizacijos su vėlavomis ir dalyviai renkasi prie 69 gatvės ir Western Ave. Iš ten demonstracija trauks 69 gatve ir California ir eis prie Dariaus-Girėno paminklo (67 ir California).

Parade dalyvauja organizuotai visa eilė lietuvių ir kitų tautybų Amerikos legiono postų, skautai, visuomenės organizacijos, Dainavos ansamblis, šokėjų grupės tautiniais drabužiais ir kt. Grupės dalyvauja su orkestrais, įvairiaspalviais kostiumais bei vežimais.

Prie paminklo bus atliktos įspūdingos karinės ceremonijos ir pasakyta kalbų. Kalbės senatoriai Douglas ir Dirksen, Dariaus - Girėno posto komandotojas Paukštis, adv. Wells, kons. P. Daužvardis, sanitarinio distrikto prez. A. Ollis ir kt. Dainuos lietuvių vyrų choras.

Laukiama, kad ši manifestacija sutrauks didžiausią lietuvių būrį.

Visi dalyvaukime!

N.

Kęstučio Klubo žinutės

Dalyvauja Dariaus-Girėno minėjime

Liepos 6 d. įvyko Chicago Lietuvos Kęstučio Klubo mėnėsini susirinkimas, vedamas pir. Antano Valonio. Nedalyvavusio susirinkime nutarimų raštininko vieta tam susirinkimui buvo paskirta J. Simanavičiaus. Praeito susirinkimo nutarimai priimti vienbalsiai. Vicep. ir nut. raštininkas atostogauja.

Buvo skaitytas Dariaus-Girėno Posto laiškas, kviečias dalyvauti rengiamam Marquette Parke Dariaus ir Girėno žuvimo sukakties minėjime liepos 13 d. Laiškas priimtas ir klubas nutarė oficialiai dalyvauti. Visi Kęstučio Klubo nariai, es prašomi būti laiku paskirtoje vietoje po pietų prie Western ir 69 St. Kviečia valdyba.

Apie praėjusį pikniką pranešė P. Ališauskas. Komisija padėjo visiems, kurie kuo nors prisidėjo prie darbo ir paremdami dalyvavo. Liko gražaus pelno. Susirinkimas greit baigtas.

Koresp. O. Š.

St. Juodvalkis - trečias Auditorijos dalininkas

Prie J. Malioriaus — B. Pakšto kompanijos, išnuomojusius 5 metams Lietuvos Auditoriją Chicagoje, prisidėjo ir Stepas Juodvalkis.

Juodvalkis, atvykęs prieš 5 metus į Ameriką, kurį laiką turėjo savą restoraną, be to, "Overseas" siuntinių — ekspedicijos firmą. Jis yra išvažiavęs Ameriką prieškariniais laikais, keliaudamas su draugu aplink pasaulį.

E. Sičo laidotuvės

Korėjoje 1951 m. rugs. 16 d. žuvusio lietuvių kareivio Edmundo Sičo, tarnavusio JAV armijoje, kūnas jau parvežtas į Chicago, kur jis bus padėtas Kruse laidotuvių namuose, 2130 W. 21st St. Ziono lietuvių evangelikų liuteronų parapijos bažnyčioje jo atminimas bus pagerbtas atitinkamų pamaldų metu. Giedos parapijos choras, vedamas Povilo Mielulio.

Laidotuvės bus pirmadienį, liepos 14 d., 1:30 val. dieną iš Ziono liet. evang. liut. bažnyčios, 2225 W. Cermak Rd.

Velionis E. Sičas atvyko iš tremties į JAV 1950 m. sausio 24 d. Į kariuomenę buvo pašauktas 1951 m. kovo 12 d. ir tų pačių metų liepos 18 d. išvyko į Korėjos frontą.

A. 6—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —ŠEŠTADIENIS, LIEPOS 12, 1952

Chicago teisininkų iškyla

L. Teisininkų D-jos Užsieny Chicago skyrius suruošė liepos 6 d. iškylą į Beverly Shores, Ind., į vilą "Juratę", kur atvyko nemažas skaičius lietuvių teisininkų su savo šeimomis.

Geležinkelio stoty iškylas dalyvius sutiko "Juratės" savininkai A. Nakas ir J. Bartkus ir su mašinomis nuvežė į vilos patalpas. Apžiūrėję vilą, užsukome į L. J. H. Kaulėnaitės — 6 metų mergaitės — šiose patalpose atidarytą vaizdėlių parodą, kur yra išstatyti įvairūs 27 piešiniai. Vėlą yra gražioji vietoje, gamta primena Palangą ir Neringą. Nuo vilos netoli yra paežeris su gražiu smėliu ir kopomis, kur teisininkų dalyviai susirinko pasimaudyti ir saulėj pasidiegti.

3 val. viloje buvo suruošti skanūs ir gardūs pietūs, kur buvo matyti adv. ir teis. Sugintas, Talalas, Našlūnas, Baltūsis, Juodelė, Gaudušenė, Masulis ir daugelis kitų ir jų šeimų. Dalyvius pasveikino skyriaus sekretorius Pr. Šulaitis, padėkodamas vilos šeimininkams Nakams ir Bartkams už malonų priėmimą. Pietus pavalgę iškylas dalyviai susirinko ant kalnelio prie vilos, kur teis. Balčiūnas supažindino su Baltosios Meškos imtynėmis.

Pavakary iškylas dalyviai su gera nuotaika vėl grįžo į Chicago paprastų darbų dirbti. Fab.

Apie Marquette Parko namų savininkus

Birželio 26 d. įvyko Marquette Parko Namų Savininkų susirinkimas, vedamas pirm. J. Balčiūno. Nut. rašt. nedalyvavo; pranešta, kad serga. Į jo vietą tam vakarui paskirta Ona Švirnickienė. Nebuvo ir vicepirm. ir kasos globėjo. Narių nedaug tesusirinko, nes buvo labai šiltas oras.

Aptarta parko lagūno vanduo, palaidi šunės, kelių taisymas ir kiti dalykai.

Praėjusio pikniko pranešimą padarė D. Bredelis. Liko pelno. Nutarta turėti vasaros atostogų porą mėnesių. Kitas susirinkimas įvyks rugpjūčio (Aug.) 28 dieną toje pačioje vietoje. Susirinkimas buvo labai trumpas.

Koresp. Ona Švirnickas

Zapolis aplankė Bielajų

A 3/c Frank Zapolis, kuris tarnauja JV oro laivyno, buvo paskirsdęs aplankyti savo tėvų Jono ir Barboros Zapolių, 4225 So. Talman Ave.

Baigiantis atostogoms, jis savo nauju pontiku buvo išvykęs aplankyti Vytauto Bielajaus į Denver, Colorado. Zapolis jį rado ką tik po operacijos. Bielajus labai džiaugiasi, kad jį atklankė "Atėities" šokėjų grupės narys. Atrodo, kad jo sveikata gerėja.

Iš ten F. Zapolis grįžo atgal į Austin, Texas, baigti savo tarnybos; jis yra rentgeno (X) spindulių technikas. Daug laimės Praniu!

M. Šimkus

RADŽIŪNAI SVEČIUOJASI CHICAGOJE

Bronius ir Amilija Radžiūnai, kurie jau dveji metai kaip iš Vokietijos, dabar lankosi Chicagoje pas seserį Oną Alknavičienę, 3446 S. Wallace St. Jie čia aplankė Oną Pulsuckienę, 6241 S. Rockwell Ave., nes pažintį turėjo iš Lietuvos, kai p. Pulsuckienė 1933 m. buvo Lietuvoje. Jai grįžtant į Ameriką, ponai Radžiūnai iškėlė išleistuves. Kai po 19 metų ponai Radžiūnai atsilankė pas Oną Pulsuckienę, tai buvo tikrai malonus įvykis. Nuo pat atvykimo iš Europos p. Radžiūnai gyvena Amsterdam, N. Y. Ona Dovgyn

KAPITONO ALBINO VENSKAUS,

žuvusio 1952 m. birželio 24 dieną
lėktuvo nelaimėje Anglijoje,
didžiausią užuojautą motinai

MRS. HELEN SENKUS ir

MR. WILLIAM SENKUS reiškia:
Mittskų Šeima

TRUMPAI

—Lietuvos ūkininko Draugijos nariai organizuoti dalyvauja Dariaus-Girėno sukakties minėjime eisenoje liepos 13 d.

—Bronius Jančys, baritonas, praleisdamas savaitgalį, pajauirino šeštadienio šokius "Juratės" viloje, padainuodamas porą dainelių.

—Ponia Karalienė, Philadelphia esančios laikrodžių ir brangenybių krautuvės pardavėja, šiomis dienomis su mažesniu sūneliu atvyko į Chicago. Ji yra ponios Stellos Grinienės sūnėno žmona. Karalienė aplankė Gary, Ind., gyvenančią savo seserį, o vakar atvyko į Chicago aplankyti tėvelių p. St. Lavinskų, gyvenančių 1739 S. Halsted St.

—J. J. Kazlauskas, 24 m., 12352 S. Michigan Ave., ties 101 gatve su savo vairuojamą sunkvežimiu susidūrė su CTA tramvajumi. Buvo sužeistas pats Kazlauskas ir keli žmonės tramvajuje, kuriuos reikėjo nugabenti į ligoninę. (Bks).

—Albinas Bielskis 3 kartus per savaitę veda pašybos bei tapybos klasę Fellowship House, 831 W. 33rd Place, Chicagoje. Čia mokosi daugiausia jauni tremtiniai lietuviai, jų tarpe ir aukštesniųjų mokyklų mokiniai.

Pereitųjų metų lapkričio mėnesį A. Bielskio klasė buvo suruošusi savo mokinių tapybos darbų parodą. Šiuose namuose taip pat yra anglų kalbos ir pietybės kursai lietuviams. Jų yra 2 grupės: viena pradedantiems, antra pažengusiems. Atlyginimo už mokslą iš klausytojų nemaima.

—Mr. ir Mrs. St. J. Walus, 10920 S. State St., susilaukė dukters, kuri gimė birž. 12 d. Vardas duotas Patricia Anna. (Bks).

—Kazys Danys, 56 m., 1038 N. Damen, rastas pasikroves rūsyje. 189 W. Madison. Jis tą namą prižiūrėjo per 18 metų. Jo žmona paaiškino policijai, jog velionis buvęs susikrimęs, kad būsiąs tuoj atleistas iš darbo. (Bks).

—Dariaus-Girėno 19. mirties metinių minėjimas bus rytoj, liepos 13 d. Didžiulė demonstracija prasidės 1 val. dieną ties 69 gatve ir Western Ave., kuri vyks prie Dariaus-Girėno paminklo Marquette Parke, 67 ir California (28 blokei ir vakarus, 4 blokei ir vak. nuo Western).

Laukiama didžiausio lietuvių susibūrimo.

—Aldona Valeičaitė grįžo iš Beverly Shores vasarvietės, kur ji "Juratės" vasarnamį vadovavo šokio meno kursams, suruošitiems vaikams.

—Dr. A. Sennas, Pensilvanijos universiteto profesorius, keliavo po Europą su paskaitomis, kurios lietuvių kalba, jos mokslą ir Lietuvą. Prof. Sennas prieš keliolika metų yra profesorius Kauno universitete, o dabar yra Pensilvanijos universiteto slavų — baltų skyriaus vedėjas. Jis yra parašęs eilę veikalų bei straipsnių apie lietuvių kalbą.

"NAUJENAS" SKAITO VISI SROVINI ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KAD NAUJENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIAS RASTUS.

Spauda respublikonų konvencijoje

Chicagoje vykstančioje respublikonų konvencijoje dalyvauja visų JAV dienraščių ir kitų žurnalų korespondentai. Tokių viso yra per du tūkstančius. Jų tarpe matyti moterų. Užsienio didžiosios spaudos ir įvairių žinių telegrafų korespondentų ir apskritai spaudos bendradarbių dalyvauja per tris šimtus.

Respublikonų konvencijos vadovybė labai daug kreipia dėmesio į spaudos atstovus, stengdamasi jiems suteikti galimai daugiau žinių iš konvencijos darbų. Be to, dar tuo tikslu laisvalaikiais jiems sudaromi įvairūs pobūviai.

Be spaudos korespondentų, dar dalyvauja įvairių radijo stotijų, televizijos įvairūs tos srities specialistai ir korespondentai. O fotografai iš visų pusių tyko įdomesnius konvencijos momentus, o taip pat žymesnius jos dalyvius nufotografuoti.

Tatai respublikonų konvencija turi, kas jos darbus plačiai išsamiai aprašo. Bet ar visi tiksliai ir respublikonams palankioje šviesoje supažindins savo skaitytojus su konvencijos darbais ir jos nutarimais, tai jau kitas reikalas.

Būčiuot reikia mokėt

(Feljetonas)

Nesakyčiau, kad mano "dėdė", kurio dėka aš atsiradau pas dėdę Samą, būtų girstelėjęs, vis dėlto įvyko nelinksmas momentas.

Mano "dėdė", kaip yra sakoma: "tinka ir prie pečiaus ir prie svečio", — niekas negalėtų pavadinti "žaliuku", kai Amerikoje išgyvenęs trejetą dešimtį metų. O ir tokiems pasitaiko, kaip "dypukai" sako, išgyventi nemalonių valandėlių. Jam pasitaikė iškirsti stačiai kaulystę svečių akyse.

Viluje, kur mes išsėjomės, buvo rengiami kultūriniai vakarėliai ar bent subūvimai. Salė apstatyta skoningais baldais. Ant sienų kabėjo barzdoto diplomato portretai su vėliavos spalvos kaspinais perrištais per krūtine. Kertėse stovėjo klasikos laikų statulos, o Apolono liekana statulaitė — pati balčiausia ir gražiausia. Svečiai sukinėjosi salėje, bučiavo poniams rankas, žinoma, komplimentuodami. Jų liemenys buvo lankstūs, kaip nendrės. Mano "dėdė" nusižiūrėjo į susirinkusius ponus ir ponias, galvodamas, kad ir jam gali tekti pabučiuoti kokiam ponai ir rankute. Rodos, visas formalumo taisyklės gerai suprato. Tiesa, jis jautėsi nuo kitų atsišėjęs. Bet jo ūpas pasitaisė, kai atsivedžiau dvi ponias ir pasakiau:

—Susipažinkite!

Zinote, mano "dėdė" taip smarkiai linktelėjo pabučiuoti rankute poniai, kad jam ant nugaros užgulė nuo staliuko virsdamas Apolonas, o paskui žnektelėjo ant žemės... Svečių veidai atsigėrė į sceną. Vienas garsiai nusikvatojo, bet mano "dėdė" buvo nejuokai. Jis net užmiršo pasisveikinti su antrąja ponia.

Vilos šeimininkas pasakė:

—Tai mažas atsitikimas.

Susirinko Apolono balio gipso gabalus ir nusinėšė. Mano "dėdė", sukrėstas nemalonaus atsitikimo, man patylomis pasakė:

—Būčiuot reikia mokėti...

M. Sepetys.

PADĖJO BANKAN KETVIRTĮ MILIJONO

Pirmom trim šio mėnesio dienom į Standard Federal Savings & Loan Association žmonės padėjo daugiau negu ketvirtį milijono dolerių. Kaip žinome, šiam bankui vadovauja p. Justinas Mackevičius.

Manoma, kad žmonės bus paveikę Standard Federal direktorių nutarimas mokėti po 3% už padėtas santaupas.

Palaidotas

A. Paplauskas

Palaidotas Antanas Paplauskas, Anelės Gotautienės tautos pusininkas, gyvenęs 3749 S. Halsted St. Jis labai gražiai palaidotas su bažnytinėmis apeigomis. Į kapines lydėjo daug žmonių, gėlių vežė pilną mašiną. Lydėjo visa Gotautų šeima: duklė, žentas, sesuo su šeima, brolis su šeima (tremtiniai), žmona, Plechavičius ir daug kitų. Kapuose atliko ir legionieriai apeigas. Po laidotuvių palydovai buvo pakviesti į atgąžtus (gedulo pietų), kur buvo vaišiniai skaniais valgiais ir gėrimais.

Antanas sirgo gana ilgai. Jis antrajame pasaulio kare apie 4 metus tarnavo Dėdės Samo kariuomenėje. Buvo sunkiai sužeistas. Visi sirguliavo ir keletą kartų buvo Dėdės Samo ligoninėje.

Velionis viską užrašė Anelės Gotautienei.

Antanai, už laisvę kovojęs, amžinai išsėk šioj laisvoj žemelėj!

M. Tverijonas

Lokomotyvas įbėgo į miegamą kambarį

STUTTGART, Vokietija. — Lokomotyvas, nuvertęs užtvartą ir pralaužęs gretimą namo sieną, sustojo kelius colius nuo lovos, kurioje miegojo vedusi pora.

Kol namas sugriuvo, porai pasisėkė išbėgti lauk.

PRANESIMAI SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

Lietuviškos Teatrališkos Draugystės Rūtos Nr. 1 mėnėsini susirinkimas įvyks nedėlioje, liepos 13 d., 12 val. dieną Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Nepamirškite atsilankyti, nes teks daug svarbių nutarimų padaryti. Taip pat patikrinkit mokesčių knygą.

F. Opulskas, rašt., 3955 Archer Ave.

Joniškioje Labdaros ir Kultūros Klubu pusmetinis susirinkimas bus sekmd., liepos 13 d., 1 val. po pietų Vengeliškos salėje, 4500 S. Talman Ave. Nariai, kurie neužsimokėję klubo duoklių, dar galite užsimokėti šiame susirinkime.

—Joe Keturakis, rašt.

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašalpos Klubas yra nutaręs dalyvauti Dariaus - Girėno traginės mirties sukaktuvio apvalksiojime liepos 13 (su savo vėliavomis ir iškabomis). Narių pareiga skaitlingai susirinkti prie 69th ir Western Ave. 1 val. po pietų.

—P. J. Petraitis, rašt.

Teisybės Mylėtojų Draugystės pusmetinis susirinkimas įvyks sekmd., liepos 13 d., Chicago Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 1 val. po pietų. Visi nariai kviečiami atsilankyti.

—A. Kaulakis, rašt.

—ELENA MALKIEVIČIENĖ (pagal tėvus Baltusevičiūtė) gyvena 2239 So. Bell Ave. Chicago, Ill.

Mirė 1952 m. liepos 10 d., 10:40 val. vakaro sulaukusi 73 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Kauno paviete, Raseinių valsčiuje.

Amerikoje išgyveno 44 m. Paliko nuliūdę sūnus Jonas Radzius ir marta Ona, du anūkai: Leon, Edvardas ir jų šeimos; 2 proenūkai: Edvardas ir Deniss ir daug kitų giminų bei draugų. Lietuvoje liko sūnus Konstantinas ir jo šeima. Kūnas pašarvotas Stepono C. Lachawicz koplyčioje, 2314 West 23rd Place.

Pirmadienį, liepos 14 dieną, 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Aušros Vartų parapijos bažnyčią, o po gedulinių pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Elenos Malkievičienės giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuose ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Sūnus, Marti, Anūkai ir Giminės. Laid. direkt. St. C. Lachawicz. Tel. Virginia 7-6672.

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GELINČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu Visas Pasaulio Dalia
KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
8316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-7308

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, Papuošimams
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5890 arba 3-5870

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksnumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pasaukite: atvyksim į jūsų namus su vainiku paveikslais išsirinkt ROY E. PETRO (Putramentas) 5519 So. Harlem Avenue Fortsmith 7-9020.

LIŪDĖSIO VALANDŲ *Saukite*
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
Prospect 6-0099
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rašime koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-0142 • HEMlock 4-2644 • TOWnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. Yards 7-1741 ir Bishop 7-9481
★
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas Bishop 7-9719
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI Chicago Lietuvos Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone Yards 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone Yards 7-0781

STEPONAS C. LACHAWICZ
2814 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.
Virginia 7-6672 PULLman 5-1270

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone COMmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone Yards 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

MIKA PETRAUSKĄ PRISIMINUS

Kažkodėl Miko Petrausko JAV lietuvių spaudos penkio-liktojos jo mirties metinės nebuvo paminėtos. O visų čia dainos meno srity dirbančiųjų lūpose Mikas Petrauskas iki šiol minimas: jis mirė, bet jo darbais nuveikti iki šiai dienai gyvi mūsų tarpe vaikščioja. Apie jį čia daug pasakojama, kalbama. Lai bus leista šia proga keletą bruožų iš jo gyvenimo suminėti.

Mikas Petrauskas gimė 1873 m. rugsėjo 29 d. Dzūkijos krašte, švenčionių apskrityje, Palūžėje. Iš Dzūkijos mes turime daugiau asmenybių, dirbusių arba tebedirbančių dainos, žodžio meno srity.

Mikas Petrauskas jau nuo jaunų dienų buvo linkęs į chorvedybą ir mūsų dainas pamėgęs. Dar piemens amžių gyvenimas, jau jis pradėjo dainas komponuoti, chorą organizuoti, savus vienmečius mokytį dainuoti. Savo karjerą jis pradėjo vargoninku. Vargoninkų kursų jis baigė Rokiškyje. Juos ten baigęs, pats pajuto, kad dar toli iki muzikos ir dainos meno supratimo, jo pažinimo. 28 metų sulaukus, jam vargais negalais pavyksta įstoti į Petrapilį veikusių konservatorių. Čia jis studijavo dainą ir kompoziciją. Pamokas klausė pas rusų tos srities žinovą Rimski-Korsakov.

Petrapilį anais metais buvo gana gausi lietuvių kolonija ir gerokai organizuota. Jų tarpe veikė trys didesnės savitarpinės pašalpos organizacijos, o taip pat buvo gal koks šimtas lietuvių jaunimo, kuris lankė aukštąsias mokyklas. Jų tarpe Mikas Petrauskas pradeda darbuotis: organizuoja chorą, ruošia dainos pramogas, o kartais ir pats sudainuoja. Čia jam buvo gera dirva savų tarpe praktiškai pasidarbuoti. Jį tas darbas skatino veikti, pasirinktos meno šakos neapleisti. Štai scenos mėgėjams jis parašo operetę "Kaminkrėtis ir Malūnininkas". Su ja pirmą kartą Petrapilio scenoje pasirodo. Pasisekimo paskatintas, parašo ir antrą operetę "Adomas ir Ieva". Viena ir kita jų buvo Petrapilio scenoje pastatyta 1903 m.

Mikas Petrauskas gyvenamas Petrapilį buvo labai artimas lietuvių studentų socialdemokratams. 1906 m. baigęs Petrapilio konservatorių, jis grįžta Lietuvon. Grįžęs, jis apsigyveno Raseinių apskrityje. Kadangi tuo metu dar nebuvo užgnaužta įsisiubavusi si Lietuvoj revoliucija ir Vilniuje buvo stiprus lietuvių veikimas, be to, ten buvo įvairių lietuvių suvažiavimų (ten įvyko garsusis Vilniaus Seimas), tai Mikas Petrauskas, norėdamas savo dainą taip pat prisidėti prie savų tautiečių veiklos, parašė operetę "Birutė". Tai buvo pirmas mėginimas lietuvių kalba sukurti operos veiklą. Jis skuba į Vilnių su operete pasirodyti scenoje. Tai buvo 1906 m. pabaigoj.

Kadangi Mikui Petrauskui Lietuvoje politinis gyvenimas nebuvo svietimas, jis ir kaime gyvendamas nerimo, ten jaunimo tarpe rengė chorų, mokė juos dainuoti. Rusų caro valdžios žandarai už tai pradėjo jį labai šnairuoti, jį persekioti. Tada jisai sprūko į užsienius.

1907 m. jis iš Šveicarijos išvyko į JAV, kur gyveno iki 1920 metų. Išvyko Lietuvon 1920 m., bet į Ameriką grįžo sekamais metais. 1924 m. liepos 4 d. jis vėl išvyko Lietuvon, kur tų metų rudenį buvo perkūno prirentas. Į JAV grįžo 1927 m. Gyveno Bostone, vėliau Detroito, o iš ten vėl grįžo į Bostoną. 1929 m. paskutinį kartą išvyko į Lietuvą ir daugiau nebegrižo į Ameriką. Amerikoje jo gyvenimo laikotarpis buvo našiausias ir stipriausiai paveikęs vietos mūsų išeiviją. Kadangi Mikas Petrauskas per visą savo gyvenimą nemišalino nuo savo tautiečių, veikė tarp darbo žmonių, tai ir į JAV atvykęs, jis tuoj ėmėsi darbo. Štai Chicagoj įsteigė per ilgus metus veikusių, nors jau kurį laiką viešai nepasirodžiusių "Birutės" chorą. Pasirodė jis ir kituose miestuose, kur savų tautiečių tarpe organizavo tai chorą, tai dainavimo kursus ir šiaip dainos meno pamokomis pradėjo verstis. Greta viso to darbo su savo choro bei savo kūrinių pasirodymų scenoje. Tenka tik pabūvoti mūsų tautiečių tarpe Bostone, New Yorke, Chicagoj, Detroito ir kitur, — visur išgirsi prisimenant Miko Petrausko veikimą dainos srity.

Jo buvę mokiniai ir jo pastatytų scenų kūrinių klausytojai su pasigėrėjimu atsiliepia apie Miko Petrausko padarytą įtaką visai mūsų išeivijai, o ypač jaunimo tarpe. Jis čia atlikęs iki šiol neįkainojamą darbą. Kiek daug gražaus jaunimo, jau karčiamų gyvenimą įsitraukusių, jis išgelbėjo įjungdamas jį į bendrą dainos darbą. Jis jį supažindino su dainos menu, pamokė dainuoti ir suteikė galimybes viešai su daina scenoje pasirodyti. Anot vieno atsiliepimo: — Iš paklydusių, iš palaidūnų, jis darė žmones!

O tuomet Miko Petrausko veikimo sąlygos buvo labai sunkios. Mikas Petrauskas niekam nemėgo lenktis. Jis buvo laisvų pažiūrų vyras, o tais čia jo veikimo metais mūsų tautiečių tarpe buvo daug prietarų ir tamsių žmonių. Mikui Petrauskui teko su tomis gyvenimo apytovomis skaitytis. Jis viename laiške yra išsitaręs: "... "reikdavo lenktis kunigui ir karčiamininkui" ...

Kunigui reikėjo lenktis, kad neprieštarautų jo įtakoj esamam jaunimui dalyvauti chore; karčiamininkui, kad tie užleistų vietą repeticijomis, o kartais net parengimams vietą. Bet akylus ir darbštus Mikas Petrauskas, siekdamas kilnesnių tikslų, mokėjo ir sugebėjo tas pilkojo gyvenimo jautrias kasdienybės apeiti, arba jas savo darbu palenkti, kad jos nebūtų veikimo kliūtimi. Mikas Petrauskas buvo ne iš tų vyrų, kurie moka pusikūsti gyvenimo sąlygomis ir tuo pačiu prieš save ir kitus pateisinti savo neveikimą, jis dirbo.

1920 m., Lietuvon parvykęs, Mikas Petrauskas tuoj pradėjo įvairiose Lietuvos vietose ruošti koncertus. Kartais jam padėdavo jo brolis Kipras. Su savo daina Mikas Petrauskas atknydavo ir karius Lietuvos pasieniuose dar karo fronte budančius. Tie metai Lietuvai dar nebuvo taikos metais. Lietuvos

sienų įvairiose vietose, naujai organizuota Lietuvos kariuomenė turėjo kartais visai rimtus susirėmimus su Lietuvos Nepriklausomybės priešiniais. Tais metais palankūs metai dainos menui, nors Lietuvos valstybės opera pradėjo veikti tų metų gruodžio 31 d.

Bendrai, Miko Petrausko gyvenimo jo gyvenimo paskutiniai metai Lietuvoje nebuvo tokie našūs, kokie jie buvo gyvenant JAV. Lietuvoj Miko Petrausko greitai palūžo sveikata ir jisai praktiškai jo dainos numylėtoji srity jau negalėjo veikti. Lietuvoj jis mirė 1937 m. kovo 23 dieną.

Be anksčiau čia suminėty veiklų, Mikas Petrauskas dar parašė šiuos didesnius veikalus: "Eglė, žalčių karalienė", "Is muzikos srities", "Lietuviškos dainos" ir kitus. Jis sukompanavo daugiau kaip 200 dainų ir kitų rašytų eilėraščių. Be to, dar parvykęs Lietuvon, mėgino šiauliuose įsteigti operą, bet nepasisekė. — J. Vlks.

Tvarkoma

Halsted gatvė

Halsted gatvėje matyti gatvių sankryžose specialius atmatoms krepšius, gatvė daug švaresnė. Mat, vykstant demokratų ir respublikonų suvažiavimams, Chicago ponai nori parodyti Bridgeporto gatves ne tokias, kaip jos paprastai atrodo... Daug kur įtaisomos susisiekimo šviesos.

BARTECKI'S
Modern and completely equipped pharmacy specializing in all types of prescriptions. Drugs also sent to Europe. Streptomycin • Penicillin • Cortone • Nydrasid

For further information call:
RELANCE 5-5868

BARTECKI PHARMACY
4259 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILL.

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Vakacijas Praleiskite pas JARUŠUS

Pasirėngę svečius priimti ir kogeriausia patarnauti.

Kambariai renduojami su valgiu ar be valgio

Kambarys su valgiu nuo \$35.00 iki \$40.00 į savaitę asmeniui. Norintieji pas mus praleisti vakacijas prašomi pranešti iš anksto: Gausite geresnį kambarį. Rašykite:

LEON P. JARUŠ, Beverly Shores, Ind.
Phone: 3 3013 MICHIGAN CITY

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Taupykite pas mus...

KAD GALETUMETE NUSIPYRKTI NAMĄ IR KITŲ SEIMAI REIKALINGŲ DALYKŲ.

Nuo 1935 metų kiekvieną pusmetį išmokame 3% DIVIDENDŲ

A. J. DAROVIC, Prezidentas

RELANCE FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1904 West Cermak Road Chicago, Ill.
Tel. FRontier 6-4600

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

KITI LIET. DAKTARAI

Ofiso ir rezid. tel.: Yards 7-3526

DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus, vaikų, nervų gydytojas
ofisas ir butas

4038 So. Archer Ave.
prie California Ave.
Val.: antr. 2-4, 6-8 p.m., šešt. 1-6 p.m., pirm., ketv. ir penkt. 6-8 p.m., o kas dieną nuo 12:30-1:30 tik susitarus.

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMlock 4-5849
Rezidencija HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antradi., Ketvirtadi., ir Penktadi. 1:30-4: 7-9 vakaro
Trečiadi. ir Šeštadi. tik susitarus.

Tel. ofiso VI 7-0600, rez. VI 7-7303

DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2-4 p. p. ir 6-9 vakare, išskyrus sekmadienius.

Ofiso tel.: Yards 7-1166
Rezid. tel. DANube 6-1126

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street

Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvės Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30-9 vakaro.
Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta.
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska
Akių ligų specialistė ir pritaiko akinus.
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius.

2422 W. MARQUETTE RD.
Tel. ofiso GR. 6-4322 Rez. HI 5-2626

DR. JOSEPH W. KADZEVIK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tik susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 v. k. išskyrus trečiadienius.

MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 South Kedzie Ave.

U.S. ROYAL

Today's Greatest Skid Protection—Blowout Prevention!

Proved and Acclaimed on Every Street in America!

Skid Protection! The U. S. ROYAL MASTER
The only tire with Royaltex Tread and Traction—holds where tires never held before! Stopping power and skid protection beyond all previous standards!

Blowout Prevention! The U. S. ROYAL NYLON LIFE-TUBE
The only tube that prevents blowouts before they can occur—doubles the strength of tires! Strong enough to carry fully-loaded cars without tires!

Our Special Economy Offer PUTS THEM ON YOUR CAR TODAY!

• We pay you for every mile left in your present tires—old or new—as you invest in this super tire life and safety!

• We give you special easy credit terms, let you pay as you ride on these revolutionary U. S. Royals!

BIGGEST SAVINGS IN YEARS! COME IN NOW!

Serlin Tire Co.

1400 So. Michigan Avenue • WEBster 9-2122

US ROYAL TIRES

Tel. Virginia 7-5553

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-8
Seredomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatmis nuo 1-3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVICIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidare ofisa
10748 So. Michigan Avenue
Tel. WAterfall 8-3060
Pirma nuo 1-4 ir 7-9 val. išskiriant šeštadi. ir sekm. šeštadi. susitarus.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. COMModore 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos BEveryly 8-8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue

Ofiso valandos:
nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue

Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8; Ser. Subat. ir Nedel. tik susitarus.
Ofiso Telefonas Yards 7-4787
Namų Tel. PROspect 6-1930
Jei neatsiliepiu viršutiniai telefonai.
Saukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas Yards 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. trečiadi. ir sekmadi. pagal susitarimą
Telefonas HEMlock 1-7899
Namų Tel. HILLtop 5-2557

KITI LIET. DAKTARAI

Ofiso ir rezid. tel.: Yards 7-3526

DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus, vaikų, nervų gydytojas
ofisas ir butas

4038 So. Archer Ave.
prie California Ave.
Val.: antr. 2-4, 6-8 p.m., šešt. 1-6 p.m., pirm., ketv. ir penkt. 6-8 p.m., o kas dieną nuo 12:30-1:30 tik susitarus.

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMlock 4-5849
Rezidencija HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antradi., Ketvirtadi., ir Penktadi. 1:30-4: 7-9 vakaro
Trečiadi. ir Šeštadi. tik susitarus.

Tel. ofiso VI 7-0600, rez. VI 7-7303

DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2-4 p. p. ir 6-9 vakare, išskyrus sekmadienius.

Ofiso tel.: Yards 7-1166
Rezid. tel. DANube 6-1126

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street

Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvės Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30-9 vakaro.
Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta.
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska
Akių ligų specialistė ir pritaiko akinus.
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius.

2422 W. MARQUETTE RD.
Tel. ofiso GR. 6-4322 Rez. HI 5-2626

DR. JOSEPH W. KADZEVIK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tik susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 v. k. išskyrus trečiadienius.

MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 South Kedzie Ave.

Dr. Raymond Kastys
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Drauge su DR. MACE GAZDA
MEDICAL & SURGERY BLDG.
5159 So. Damen Avenue
Tel.: PROspect 6-7800
Priėmimo val.: Pirm., treč., ketv., penkt. — 10-1 v. p. p. Pirm., ketv. — 4-7 v. v. Treč., penkt. — 6-9 v. v. Šeštadieniais pagal susitarimą.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Neatsiliepiu, saukite KEDzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 So. Archer Avenue
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30.
Daily afternoons.
Vakara: pirm., antradi., ketvirtadi.: 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Ofiso ir buto telef.: OLYmpic 2-1381
Neatsiliepiu, telefon.: KEDzie 3-9000

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
VALANDOS: Kasdien 10-12.
Antradi. ir ketvirtadi.: 6:30-9 v. vak.
Šeštadieniais 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero

Telefonai: ofiso GROvehill 6-5399
rezid. PROspect 6-4732

DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd STREET
(Kampas 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien.
Trečiadieniais ir šeštadi. nuo 2 — 4.
Nuo liepos 12 d. iki rugp. 18 d. šeštadieniais uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GROvehill 6-1321
Jei neatsiliepiu Vincennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
Ofiso telefon.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telefon.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p.p.
Neturi valandų trečiadi. ir sekmadi.

Tel.: ofiso DANube 6-1125
buto WALbrook 5-6691

Dr. A. Valis - Labokas
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 SO. HALSTED ST.
Val.: 1-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 1-4 val. popiet.

KITATAUCIAI GYDYTOJAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 SO. ASHLAND AVE.
(2-ras aukštas)
Ofiso telefonas: Yards 7-0554
Jei neatsiliepiu saukite:
Res. telefon.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.
Sėkmadienį nuo 10 val. iki 12.

Dr. Kazimieras MICHEL

OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinus, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų: 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys ašaroja ar niežti, negalite sūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skaityti, užkeikt pasitarti pas Dr. Michel — nieko nekamnuos.

Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: Yards 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko Akinus
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 v. popiet.

Išvažiavusiam draugui geriausia dovana — NAUJIENOSE paskelbta įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

PRANEŠIMAS

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION Board of Directors nutarė ir vėl išmokėti už pirmuosius šiu metų 6 mėnesius ant visų taupymo skyrių tą patį aukštą dividendą, kaip tai buvo daroma daugelį metų. Pas mus per pirmuosius šiu metų 6 mėnesius atidarė naujas taupymo sąskaitas 942 asmenys. Per tą patį laiką taupytojai sudėjo į taupymo skyrių \$2,531,193.82. Ištraukų buvo per tą laiką \$1,337,307.16. Bendrovės turtais nuo \$7,943,576.10 paaugo virš 9,250,000.00 dolerių. Per tą laikotarpį išskolina \$1,787,800.00. Visų paskolų skaičius siekia \$7,972,638.99.

Kaip matote iš skaičių, CHICAGO SAVINGS proporcionaliai yra viena iš smarkiausiai augančių taupymo bendrovių šioje Chicago dalyje. Valdysla ir direktoriai tariame visiems mūsų taupytojams ir draugams — didelių aciu. Kviečiame visus taupyti pas mus pelningai ir saugiai. Kiekvieno taupomo pinigai yra pilnai apdrausti iki \$10,000.00 by an Agency of the United States Government. Perkant arba statant namus, dėl geresnių sąlygų visada pasimatykite su mumis.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 SOUTH WESTERN AVENUE

TELEFONAS GROVEHILL 6-7575

JOHN PAKEL, Prezidentas

Piggy Bank VELTUI

